PREZ. ROOSEVELT MEKSIKOJ PABRĖŽĖ, JOG KARIAUSIME, KOL FAŠISTŲ AŠIS BUS PRIVERSTA BE JOKIŲ SĄLYGŲ PASIDUOTI

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 95 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Balandžio-April 22, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

KRISLAI

Vilnis Apie Bylą Prieš Laisvę.
Vilniečių Suvažiavimas.
Mūsų Oro Jėgos Vyrauja Padangėje.
Laikas Veikti.
Rašo **R. MIZARA**

Pacitavus Laisvės Direktorių Tarybos pareiškimą dėl valdiškos bylos, kurią tūlas ukrainietis užvedė prieš Laisvę, Vilnies redakcija šitaip rašo:

"Laisvės ilgame gyvenime ją nekartą traukė teisman įvairūs skundikai. Bet Laisvė laimėdavo. Jos būdavo viršus, nes šmeižimais ji neužsiima.

"Taip bus ir šiuo kartu. Bet byla padarys iškaščių ir progresyviai Amerikos lietuviai privalo padėti Laisvei apsigint nuo skundėjų.

"Mes privalome rimtai susirūpinti ir energiškai padirbėti, kad Vilnies šėrininkų suvažiavimas pavyktų visu šimtu nuošimčių ir kad Laisvė būtų apginta!"

Taip, mes esame pasiryžę dirbti iki paskutiniųjų, kad apginti mūsų dienraščio gerą vardą. Kiek kada kuris skundikas bandė Laisvę traukti valdiškan teisman, jis nieko nepešdavo, nes mūsų laikraštis niekuomet nebandė ką nors apšmeižti, kam nors pakenkti.

Tačiau, bylinėjimasis valdiškuos teismuos Laisvei finansiniai padarys žalos. Mes tad tikimės, jog lietuvių visuomenė, visuomet stovėjusi su savo dienraščiu, stovės su juo ir šiuo sykiu.

Vilnies šėrininkų suvažiavimas įvyks gegužės 16 dieną. Tai svarbi čikagiškiam dienraščiui diena, didelis įvykis. Nereikia nei sakyti, jog to įvykio ryškesniam atžymėjimui **jau dabar** pažangioji visuomenė privalo ruoštis.

Draugijos ir pavieniai asmenys turi siųsti pasveikinimus, o prie šveikinimų — pridėti dolerį kitą dovanų. Karo metu Vilnies, kaip ir Laisvės, padėtis žymiai pasunkėjo.

To neprivalome išleisti iš galvos.

Per dvi dieni — sekmadienį ir pirmadienį — mūsų lėktuvai kovotojai sunaikino 96 Ašies lėktuvus, tame skaičiuje daugybę transportinių. Tai didelis laimėjimas. Ir tas parodo, kad mūsų oro jėgos vyrauja Vidužemio Jūros padangėje.

Mūsų oro jėgos vyrauja ir Vakarų Europos viršuje, nes vokiečiai dar vis tebelaiko milžiniškas savo oro jėgas Rytų Fronte. Rytų frontas, taigi, jiems dar vis tebėra svarbiausias frontas, didžiausias frontas. Ten jie tebekoncentruoja savo pekliškąją karo mašiną.

Ir šis faktas vėl akstina žmones kelti tą patį klausimą: **Kada bus atidarytas antrasis frontas Europoje?**

Pereitais metais buvo sakyta, jog antrasis frontas būsiąs tikrai atidarytas sekamą pavasarį.

Atėjo pavasaris. Jau vienas mėnuo jo praėjo. Bet antrojo fronto vis nebėra. Tolydžio Hitlerio agentai Francijoje baigia rinkti jauniausius vyrus, kurie galėtų būti geriausiais talkininkais mums prieš Hitlerį, ir gabena į Vokietiją verstiniems karo darbams.

Tuo pačiu sykiu tūli "karinių reikalų žinovai" ("ekspertai") tebediskusuoja, kur link Hitleris eis: į Maskvą ar į Kaukazą?!...

Pereitą sekmadienį Anglijos darbietis lordas **Strabolgi** griežtai išstojo už greitą atidarymą antrojo fronto. Jis teisingai pareiškė, kad **Jungtinės Tautos neprivalančios laukti iki bus paskutinis Bizertės mieste namas užimtas**; Tunisijoj mūšiai gali eiti ir tuo pačiu sykiu Europoje reikia daryti veiksmai ant žemės.

Panašią nuomonę pareiškė **Wm. Z. Fosteris** Amerikoje.

Panašią nuomonę jau pareiškė milijonai žmonių, trokštančių matyti fašistinę Ašį juo greičiau palaužtą.

Anglai Užėmė Enfidaville

NUŠOVĖ DAR 27 AŠIES LĖKTUVUS; RUSAI VĖL BOMBARDAVO PRŪSIJĄ

Šiaur. Afrika, bal. 21.— Aštuntoji anglų armija užėmė Enfidaville prie jūros, 50 mylių į pietus nuo Tunisijos sostamiesčio Tuniso, ir išmušė nacius iš kai kurių kalnų pozicijų tik už 46 mylių į pietus nuo Tuniso.

Rommelio vokiečiai padarė keturias žiaurias atakas, bet anglai atmušė visas tas atakas ir atlaiko savo naująsias pozicijas.

Pirmoji anglų armija šiaurinėje Tunisijoje turėjo vietinių laimėjimų Medjez-el-Bab srityje ir pasiekė punktus už 30 mylių į vakarus nuo Tuniso.

Anglų ir amerikiečių lakūnai per dieną nušovė žemyn dar 27 vokiečių ir italų transportinius ir kitokius lėktuvus į Vidužemio Jūrą, Tunisijos - Sicilijos srityje; taigi per tris paskutines dienas čia sunaikinta jau 157 Ašies orlaiviai.

SOVIETŲ LAKŪNAI VĖL ATAKAVO TILŽĘ

Naktį iš antradienio į trečiadienį sovietiniai bombanešiai sprogdino ir degino karinius taikinius Tilžėje, Rytų Prūsijoj. Tilžė yra geležinkelių centras ir prieplaukos miestas.

(Berlyno radijas tik abelnai sakė, kad priešai bombardavo Rytinę Prūsiją.")

Sovietai Laimėjo Kalinino Srityj; Nukovė 3,000 Nacių

Sovietų Oficialiai Pranešimai

LONDON, bal. 21. — Vidunaktinis Maskvos radijo pranešimas:

Mūsų laivai balandžio 20 d. Barents Jūroje nuskandino du priešų transporto laivus.

Kuban srityje mūsų kariuomenė atmušinėjo įniršusias vokiečių atakas. Priešų pėstininkai veikė su parama savo tankų ir daugelio lėktuvų, bet jų pastangos niekais nuėjo ir vokiečiams nepavyko pralaužt mūsų apsigynimų linijos jokiame sektoriuje.

(Tąsa 5-tam pusl.)

Meksikos Prezidentas Amerikoj Tariasi su Prez. Rooseveltu

Mexico City, bal. 21. — Meksikos prezidentas M. A. Camacho dabar veda pasitarimus su prezidentu Rooseveltu valstybiniais reikalais Jungtinių Valstijų žemėje, Texas'e.

Gen. MacArthur vėl šaukiasi daugiau lėktuvų prieš japonus.

Prekinis Amerikos Laivas Nukirto Septynis Vokiečių Lėktuvus

Washington.— Jungtinių Valstijų laivyno departmentas pranešė, jog naujas prekinis Amerikos laivas Virginia Dare pačioje pirmoje savo kelionėje per karo ruožtą sunaikino septynis iš vokiečių lėktuvų, kurie per dvi dienas kartotinai atakavo šį laivą.

Virginijos Dare jūrininkai ugnim iš priešorlaivinių kanuolių nukirto jūron tuos nacių lėktuvus. O tai buvo dar naujokai jūrininkai, tik kelis mėnesius iš viso betarnaują laivyne.

Jų laivas, 10,000 tonų įtalpos, pristatė savo krovinius, kur buvo skirta.

Anglai atėmė iš vokiečių ir 1,200 pėdų aukščio kalną Djebel Garci, Enfidaville srityje.

Anglų Lakūnai Bombardavo Berlyną, Rostocką, Stettiną

London, bal. 21. — Praeitą naktį apie 600 Anglijos bombanešių audringai atakavo Berlyną ir Baltijos uostų miestus ir pramonės centrus, Stettiną ir Rostocką. Per šiuos du uostus naciai siuntė daugius savo karių, ginklų ir amunicijos frontan prieš Sovietus. Dingo 31-nas anglų lėktuvas.

Kaip ir minėdami Hitlerio 54-ių metų sukaktį, anglų lakūnai ypač pragaištingai pleškino nacių centrus.

Sardžentas A. Vasaris, Afrikoj Būdamas, Pirko "Laisvės" Šėrų

LAIŠKAS:

1943 m. bal. 10 d.

Sveiki-gyvi visi!

Sveikinu jus iš Afrikos. Pas mus viskas gerai; tikiuosi, jog taip ir pas jus visus.

Kuo ilgiau aš esu armijoj, tuo labiau pasiilgstu ir jūsų veikimo.

Jau daug metų, kai aš norėjau tapti "Laisvės" dalininku ir, rodos, vis negalėjau. Bet dabar štai siunčiu Money Orderį — 20 dolerių už du šėrus.

Aš visuomet pasitikėjau ir darbavausi tokiai programai, kokią "Laisvė" praveda.

Aš vis labiau ir labiau įsitikinu, kad mūsų veikla yra pati svarbiausia tarp Amerikos lietuvių.

Šią pasaulinę kovą užbaigus, aš esu tikras, jog mūsų programa bus aukščiau įvertinama. Vis daugiau ir daugiau mūsų jaunimo supras, jog žmogaus kova dėl laimės ir taikos neturi būti vedama naudai kurios nors vienos grupės, bet visų gerovei, neskiriant tautos-rasės, religijos ir odos spalvos.

Užtikrinu jus, jog aš tikrai varysiu pirmyn tą darbą, kurį taip kilniai pradėjo senesnieji už mus.

Siunčiu nuoširdžiausius linkėjimus visiem ir daug, daug pasisekimo jūsų pastangoms.

Jūsų draugas,
Tony Vasaris

ISTORINIS AMERIKOS ORO ŽYGIS PRIEŠ JAPONIJĄ

Washington. — Jungtinių Valstijų karo departmentas, pagaliaus, paskelbė, kaip vidutiniai Amerikos bombanešiai, komanduojami generolo Jameso H. Doolittle pernai balandžio 18 d. užklupo Japonijos sostinę Tokio ir bombardavo karinius fabrikus, laivastatyklas, geležinkelių stotis ir gazolino dirbyklas Tokio, Yokohamoj, Nagoyoj, Kobe ir Osakoj.

Kiekvienam bombininkui buvo iš anksto paskirta, ką būtent jis turės atakuot; bombininkai šauniai atliko savo pareigas. Jie būtų galėję supleškint ir japonų imperatoriaus Hirohito palocių. Bet gen. Doolittle uždraudė kliudyt Hirohito buveinę, nes tatai būtų perdaug sukiršinę japonų fanatizmą, kurie savo valdovą laiko dievu.

AMERIKOS BOMBANEŠIŲ IR LAKŪNŲ LIKIMAS

Amerikos bombanešiai pakilo nuo savo lėktuvlaivio Hornet, daplaukusio iki 800 mylių nuo Tokio. Tai buvo 16 bombanešių su 80 lakūnų.

Iš anksto buvo susitarta su Chinijos vyriausybe, į

(Tąsa 5 pusl.)

griežtai išstojo už greitą atidarymą antrojo fronto. Jis teisingai pareiškė, kad **Jungtinės Tautos neprivalančios laukti iki bus paskutinis Bizertės mieste namas užimtas**; Tunisijoj mūšiai gali eiti ir tuo pačiu sykiu Europoje reikia daryti veiksmai ant žemės.

Panašią nuomonę pareiškė **Wm. Z. Fosteris** Amerikoje.

Panašią nuomonę jau pareiškė milijonai žmonių, trokštančių matyti fašistinę Ašį juo greičiau palaužtą.

ROOSEVELT IR MEXICO PREZIDENTAS PASIŽADA KOVOT IKI GALO

Monterrey, Mexico. — Prezidentas Rooseveltas ir Meksikos prezidentas Manuel Avila Camacho čia balandžio 20 d. abudu pasižadėjo kariaut, kol fašistų Ašis bus visiškai sutriuškinta.

Prez. Rooseveltas savo radijo kalboj užreiškė:

"Tikrai padarykime taip, jog kai mes laimėsime pergalę, kai piktosios jėgos pasiduos — o tas pasidavimas bus besąlyginis — tai mes, ta pačia dvasia ir ta pačia jungtine drąsa, atliksime savo pareigą, statydami geresnį pasaulį."

Tai buvo pirmas per paskutinius 34 metus Jungtinių Valstijų prezidento atsilankymas Meksikoj.

Meksikos prezidentas Camacho pirmutinis kalbėjo, pareikšdamas:

"Mūsų kraštai nenori tik strateginės pertaikos - paliaubų, ant rytojaus po kurių pasaulis vėl įpultų į tas pačias senąsias ydas — į savanaudiškumą, imperializmą, nedorybę ir niekingą pirmenybių siekimą kiekvienas sau.

"Mes norime drauge gyventi laisvai nuo amžinų pavojų iš pusės tų, kurie stengiasi įsiviešpatauti." Taigi turime taip sumušt ir suvaldyt šiandieninius užpuolikus, kad jie toliau niekam negalėtų grėsti.

GERO KAIMYNO POLITIKA

Prez. Rooseveltas sakė: **"Laikas, kad kiekvienas pilietis kiekvienos amerikinės respublikos suprastų, jog gero kaimyno politika reiškia, jog skriauda vienai iš jų reiškia skriaudą ir visoms.**

"Mes matome, kaip medžiaginiai vienos mūsų respublikos reikalai yra susiję su kitų reikalais. Mes žinome, jog gamtiniai Meksikos turtai bus išvystyti bendrajai žmonijos naudai. Mes žinome, jog tikrai jau praėjo tie laikai, kada vienos šalies gamtiniai turtai ir žmonės buvo išnaudojami pelnams tam tikrų grupių kitoje šalyje."

Prezidentas Rooseveltas prisiminė, kad beveik visos—dvidešimt viena—amerikinės respublikos dalyvauja bendroje kovoje prieš fašistų Ašį, ir tik viena (Argentina) dar neprisidėjo prie šios kovos. Prezidentas apgailestavo šio vieno amerikinio krašto laikymąsi nuošaliai.

AMERIKIEČIAI PRIRUOŠTI OFENSYVUI PRIEŠ AŠĮ EUROPOJ

Per ištisą savaitę pirm atvykimo Meksikon prez. Rooseveltas lankė įvairias Amerikos armijos stovyklas pietiniai - rytinėse valstijose ir pareiškė įsitikinimą, jog Amerikos kariuomenė yra pasiruošusi gerai atlikt savo pareigas būsimuose ofensyvuose Europoj.

Amerikiečiai vėl 9 Kartus Atakavo Japonus Kiskoj

Amerikos Oficialiai Pranešimai

WASHINGTON, bal. 20. — Jungt. Valstijų laivyno pranešimas:

Bal. 18. — Naktį mūsų didieji bombanešiai Liberatoriai bombomis pataikė į japonų lėktuvų aikštę Mundoj, centralinėse Saliamono salose, ir sukėlė didelę eksploziją.

Tą pačią naktį japonų lėktuvai bombardavo Guadalcanal salą, bet labai mažai tepadarė nuostolių amerikiniams įrengimams ar kariams. Vienas japonų bombanešis tapo nušautas žemyn.

Bal. 18 d. mūsų lėktuvai devynis kartus atakavo japonų pozicijas Kiskoj (vakariniuose Aleutuose); numetė 17 tonų bombų; pataikė į svarbiausių priešo stovyklų sritis ir sukėlė gaisrus submarinų stovyklos srityje.

Vokiečiai Pasmarkino Atakas prieš Sovietus Kuban Klonyje

Maskva, bal. 21. — Hitlerininkai permeta vis daugiau savo lėktuvų į atakas prieš sovietines jėgas Kuban klonyje, vakariniame Kaukazo kampe.

Raudonarmiečiai atmušė visus desperatiškus nacių pėstininkų, bombanešių ir tankų šturmus, padarė priešams didelių nuostolių ir atlaikė visas savo pozicijas.

Eksplozijos Francijoj

London, bal. 21. — Šiandien dienos laiku buvo girdėt smarkios eksplozijos šiaurinėj Francijoj. Turbūt, vėl talkininkų lakūnai bombarduoja ten karinius vokiečių taikinius.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President Jos. Weiss
Secretary Treasurer D. M. Sholl
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ponai, Kur Jūs Einate?

Maskvos Pravda parašė platų ir išsamų įvedamąjį dėl pastarųjų emigracinės lenkų valdžios žygių.

Ko gi emigracinė lenkų valdžia Londone nori?

Ji nori, kad Tarptautinis Raudonasis Kryžius Šveicarijoje ištirtų vokiškųjų nacių skelbimus, būk Tarybų Sąjunga sušaudžiusi keletą tūkstančių lenkų aficierių netoli Smolensko. Vokiečiai paskelbė, būk jie užėję vieną didelį kapą keliolikos tūkstančių lenkų aficierių ir tuos aficierius esą sušaudę bolševikai!

Jau tik tas vienas faktas, kad lenkų valdžia drįsta tikėti banditų vokiečių skelbimams, ją labai sukompromituoja.

Kai dėl paties tarptautinio Raudonojo Kryžiaus, reikia tiek priminti, kad jo valdybą sudaro daugiausiai šveicariški vokiečiai, palankūs hitlerininkams..

Dėl to Pravda parašė ilgoką įvedamąjį ir paskelbė, kad pasaulis žinotų, ką Sovietų žmonės apie ponus mano.

Hitleris sunaikino milijonus žydų ir gal būt milijonus lenkų pačioje Lenkijoje. Hitleris sunaikino milijonus Tarybų Sąjungos piliečių; jis išpūstijo ištisus miestus ir miestelius. Jis sunaikino tūkstančius, jei ne šimtus tūkstančių, lenkų tarybinėse respublikose. Ir tasai naikinimo darbas, tasai kanibališkasis žmonių žudymo darbas tebevedamas.

Akiregyj to, ponai lenkai reikalauja tarptautinio Raudonojo Kryžiaus ne tam, kad jis ištirtų vokiškųjų budelių darbus, bet tam, kad ištirtų Tarybų Sąjungos žmonių, kovojančių prieš hitlerininkus, darbus!

Daugiau: **to paties tyrinėjimo reikalaująs ir pats kanibalas Hitleris!**

Rodosi, čia jau ir akliausias galėtų matyti Vokietijos budelių troškimus ir mierius. Bet trumparegiška p. Sikorskio vyriausybė to nemato ir tiek!

Teisingai Pravda pastebi:

"Lenkų vadai nepateisinamai patapo Goebbelso provokacijos meškere ir tuo būdu remia žulikiškus ir šmeižikiškus lenkų tautos budelių sumanymus. Dalykams taip stovint, nėra pagrindo stebėtis dėl to, kad Hitleris taipgi raginą tarptautinį Raudonąjį Kryžių 'tyrinėti' tą, ką jo kriminalistai papildė. Vokiečių provokatorių ir jų lenkiškų sėbrų keliai susidūrė..."

Pravda nurodo, jog ši provokacija nėra pirmutinė Hitlerio iškepta provokacija. Jis kadaise, 1941 m., panašiai pasielgė, skelbdamas, būk raudonarmiečiai išžudę tūkstančius žmonių Lvove, bet vėliau patys žmonės, pabėgę iš ten, parodė faktais, **jog masinius žmonių šaudymus Lvove įvykdė vokiečiai.** Dabar ir vėl bjauri, šlykšti, kriminališka vokiečių provokacija. Laikraštis rašo:

"Vokiečiai užgrobė lenkų karo belaisvius, 1941 m. dirbančius į vakarus nuo Smolensko. Tie belaisviai, podraug su daugeliu tarybinių piliečių Smolensko srityje pateko į vokiškųjų fašistų budeliškus nagus. Tai buvo 1941 m. vasarą, kai Sovietų karinės jėgos pasitraukė iš Smolensko srities.

"Vokiečiai brutališkai nužudė buvusiuosius lenkus karo belaisvius ir daugybę tarybinių žmonių. Dabar jie, vokiečiai, nori uždengti savo kriminalysčių pėdsakus, tikėdamiesi, jog dar esama tokių žmonių, kurie tam patikės, ir jie patys tuo būdu naujomis, šlykščiomis priemonėmis pridengs savo baisias kriminalybes...."

Nurodžiusi kitus Hitlerio agentų sugalvotus šiamę atsitikime melus savo kriminalybėms pridengti, Pravda pastebi:

"Šitų faktų šviesoje, lenkų tautinio apsigynimo ministerijos reikalavimas tarptautiniam Raud. Kryžiui negalima kitaip suprasti, kaip tik tiesiogine pagalba padėti Hitlerio provokatoriams jų pastangose atlikinėti baisias žulikystes."

Pravda pastebi, kad lenkų tauta, kaipo tokia, yra kovinga ir teisinga. Ji parodė pasauliui herojizmo ir garbingo pasišventimo kovoje prieš hitlerizmą. Lenkų tauta nepritars šitiems ponams Londone, kurie tarnauja Hitleriui pastumdėliais. Lenkų tauta nusisuks nuo jų ir tebekovos prieš hitlerininkus, mirtinuosius savo priešus.

Prisipažinsime, mes negalime suprasti, kaip tūli p. Sikorskio vyriausybės nariai galėjo patekti į tuos sląstus, kuriuos Hitleris jiems pastatė!

Pravdos straipsnis, kaip skaitytojas mato iš viršui paduotų keletos ištraukų, yra labai aštrus. Ką sako Pravda, tą, be abejo, mano ir Tarybų vyriausybė ir visa SSSR liaudis. Jeigu taip, tai galime spręsti, jog turės būti vienas iš dviejų: arba p. Sikorskio vyriausybė turės persiorganizuoti arba tarp jos ir Tarybų Sąjungos vyriausybės nutruks visoki ryšiai.

"Didysis Lietuvių Tautos Priešas" -- Aktuali Knyga

Lietuvių Literatūros Draugija išleido savo nariams šių metų knygą — **Didysis Lietuvių Tautos Priešas.** Tai 50-tasis ALDLD leidinys. Vadinasi, istorinis leidinys ir jis išleistas svarbiu, istoriniu laiku. Knyga turi virš 250 puslapių. Gražiai techniškai apdirbta, iliustruota, puikiu viršeliu, pieštu dailininko Mažeikos.

Ką gi šitoje knygoje skaitytojas ras? Jis ras pačių žymiausiųjų Lietuvos rašytojų balsus apie ilgaamžį lietuvių tautos priešą. Jis ras kolektyvų Lietuvos poetų ir beletristų žodį dėl lietuvių tautos su vokiečiais santykių, dėl josios kovų už laisvę su vokiškaisiais grobikais, per šimtmečius troškusiais sunaikinti mūsų tautą.

Knygoje telpa raštų **Kosto Korsako, S. Daukanto, vysk. Motiejaus Valančiaus, Maironio, Vinco Krėvės, Pr. Vaičaičio, Liudo Giros, Fausto Kiršos, Kristijono Donelaičio, Adomo Jakšto, Jono Jonilos (Žiliaus), Žemaitės, Vydūno, Putino, Jievos Simonaitytės, Juozo Baltušio, Antano Venclovos, Salomėjos Neries, P. Pakarklio, A. Laisvydo, J. Paleckio, J. Šimkaus.**

Jis čia ras beveik visų suminėtųjų autorių atvaizdus. Jis ras ir nuotraukų, vaizduojančių tūlus lietuvių kovotojų Raudonojoj Armijoj veiksmus.

Dėl šios knygos paruošimo didelis nuopelnas priklauso Kostui Korsakui, žymiajam lietuvių literatūros kritikui ir poetui. Dėl jos išleidimo — garbę pasiima Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija, išleidusi 50-tąjį leidinį, 50-tąją knygą!

Ne vienas Literatūros Draugijos narys šią knygą bus gavęs kaipo velykinį prezentą. Kiekvienas raginamas tuojau knygą perskaityti. Perskaičius — duoti kitam lietuviui. Daugiau: perskaitęs, kiekvienas privalo daugiau veikti, daugiau dirbti; remti mūsų krašto karines pastangas ir remti mūsų brolius užjūryj, kovojančius prieš bestijiškuosius nacius, mūsų tėvų žemės žiauriuosius okupantus.

Kiekvienas Literatūros Draugijos narys, kaip kiekvieną, taip ir šią, knygą gauna nemokamai.

Dabar proga darbuotis, kad juo daugiau įtraukus naujų narių į Literatūros Draugiją.

Perskaitę knygą, beje, pareiškite savo nuomonę apie ją per dienraštį Laisvę.

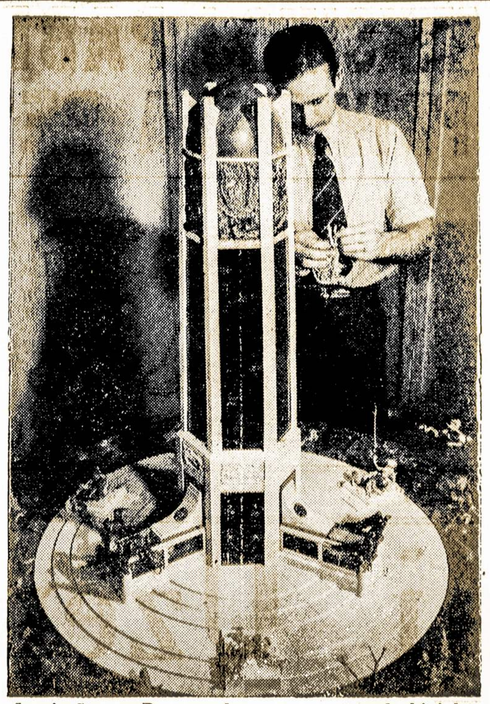

Lewis Stacey Brown, karo pramonės darbininkas, liuoslaikių pagamino Hitleriui, Mussoliniui ir Tojo kapą su jiems atatinkamu paminklėliu. Jo dirbinys išstatytas Pergalės Parodoje, New Yorke.

Rasinis Persekiojimas Yra iš Anksto Suplanuotas Nacių Teroro Ginklas

Joseph C. Grew, buvęs Amerikos ambasadorius Japonijoj, svarbioj radijo kalboje pagerbė nepasidavusius Europos vyrus ir moteris, kurie nepaisant jų vergijos po baisia nacių disciplina, yra gyvi testamentai žmonių dvasios pasiryžimo.

Ambasadorius Grew pabrėžė, kad kovo mėnesį 1933 m. — tai yra prieš dešimts metų — nacių valdžios dekretas įsakė, kad žydų vaikai mokyklose turį nuo kitų vaikų pasišalinti. Tų metų balandžio pirmą dieną, naciai pradėjo boikotą prieš visus Vokietijos žydus.

"Šie tai buvo pranašavimai, kada Hitleris žengė prie valdžios," ambasadorius Grew pareiškė.

"Iš šių pranašavimų galėjome, jeigu būtume buve išmintingesni, i š s k aityti ant istorijos sienos žodžius mirties, sumišimo ir pasaulinio chaoso. Nes kaip mes dabar žinome, persekiojimas vokiečių piliečių, žydų tikėjimo nėra nacių savotiškas laiko praleidimas arba neišvengiamas rezultatas totalinio karo.

Galima sutikti su p. Grew pastaba, kad persekiojimas ir bandytas išnaikinimas žydų Europoje buvo nuo pradžios ir vis yra vienu iš atsargiai suplanuotų ginklų nacių teroro ir pastangų dominuoti pasaulį. Dabar labai aišku, kad Hitleris tikrai jautė, kad žydai jam kelią pastojo Europos ir pasaulio užkariavime. Drauge su krikščionių bažnyčiomis, laisva spauda, darbo judėjimu, laisvu mokslu ir mokslo tyrinėjimais, trumpai, visos kultūrinės ir humanitarinės jėgos Vokietijoj — žydai buvo tarpe pirmųjų turėti privilegiją būti paskirti nacių jų priešais.

Šiandien nacių valstybės priešai yra tūkstantis milijonų stiprumo, tūkstantis milijonų, kuriuos vadiname Jungtinėmis Tautomis, p. Grew sako. "Iš Europos žydų, prieš kuriuos Hitleris paskelbė karą 1933 m., apie 2,000,000 buvo išdeportuoti arba nužudyti paskutiniais keturiais metais — gal penki milijonai — negalime tikrai apskaičiuoti — vis priešinasi viduje nacių tvirtovės Europoje.

"Netekę visų ginklų, alkani, ištremti ir išmėtyti nežinomose kalėjimų stovyklose, neužkariauti vyrai ir moterys okupuotos Europos yra gyvi testamentai ištvermės, žmonijos dvasios. Jeigu Hitleris kartą svajojo apie užkariautą Europą, tos svajonės dingo. Ir taip pat pasaka apie Europos žlugimą. Nes Hitlerio persekiojami žmonės yra per stiprūs, narūs ir nieko nebijo. Bet žmoniška kantrybė irgi gali išsibaigti. Jų kentėjimas turi mus vesti kuo greičiausia prie galo.

"Praeitų dešimties metų rekordas nėra tik rekordas kančių, tai yra pasaka narsumo ir vilties. Ne tik naujame pasaulyje, bet tarpe jų Europos kaimynų, Afrikoj ir Azijoj, Europos žydai gavo progos pradėti naują gyvenimą. Visoms toms šalims jie atnešė prakilnų protą ir pobūdį. Tik apsvarstykime narsumą šių vyrų ir moterų; jie pertraukė šimtmečių ryšius, išbėgdami nakčia per aukščiausius kalnus, patroliuojančius nacių sargus, pasislėpdami per dieną laukuose ir giriose; jiems nuolat grasino susekimas arba mirtis, jeigu būtų sugauti be popierų ir pasų. Ir nepaisant tų visų sunkybių, tūkstančiai rado kelią į draugingus pakraščius Britanijos, Palestinos, Jung. Valstijų ir Lotynų Amerikos respublikų.

"Tai konkretinis pareiškimas idealų, dėl kurių šis karas vedamas. Šis karas yra vedamas dėl pripažinimo principų. Bet vis sunkiau šiuos principus pareikšti šių laikų žodžiais. Baigdamas cituoju iš raštų Thomas Jeffersono, kurio 200 gimtadienį mes šiemet minime. "Liepsnos", sakė Jeffersonas, "kurios užsidegė liepos 4 d., 1776 m., jau per plačiai išsiplatinę pasaulyje, kad jas galėtų užgesinti despotizmo menkutė mašina. Atvirkščiai, jos sunaikins tas mašinas ir visus, kurie prie jų dirba," ir jis pridūrė: "Aš nemirsiu be vilties, kad jas galėtų užgesinti dena pirmyn."

FLIS—Common Council.

Skolinimas - Nuomavimas Yra "Duoti ir Imti" Propozicija

Skolinimo - N u o m a v i m o (Lend-Lease) Įstatymo užsienio sistema turi du pagrindiniu tikslu — padėti laimėti šį karą, ir įsteigti amžiną taiką.

Šis karas yra karas susivienijimo ir bus laimėtas tik jeigu visi Alijantų tautų resursai bus bendrai sudėti taip, kad jų kovojančios jėgos muš priešą kur jam daugiausia skauda.

Ąštuntas bertaininis raportas Kongresui apie Skolinimo-Nuomavimo darbus nuo kovo 11 d., 1941 m., ligi kovo 1 d., 1943 m., parodo:

1. Per dvejus metus, Jungt. Valstijos teikė pagalbos ligi $9,632,000,000. Iš šios sumos, už $7,831,000,000 išsiųsta reikmenų — amunicija ir reikmenys karo produkcijai, reikmenys kovojantiems, ir karo darbininkams mūsų Alijantų. $1,801,000,000 apima vertę reikmenų ir aptarnavimų — už gabenimą reikmenų laivais ir už laivų pataisymus, produkcijos patogumus ir įvairius reikmenų pristatymo aptarnavimus.

2. Iš reikmenų, lig šiol išsiųstų, amunicija sudarė 55 nuoš. arba $4,294,000,000, industrijoms reikmenys ir įrengimai 27 nuoš. arba $2,088,-000,000; maistas ir kiti žemdirbystės produktai 18 nuoš. arba $1,449,000,000.

3. Iš suteiktų aptarnavimų 49 nuoš. praleista išnuomavimui ir parėmimui laivų nešti "skolinimo-nuomavimo" reikmenis, ir dėl oru perkėlimo linijų, ir bazių užsienyje. Kitas 20 nuoš. vartojamas pataisyti Alijantų karo laivus ir prekybinį laivyną Amerikos jarduose, ir išlavinti Jungt. Tautų oro jėgas šioje šalyje. Liekamas 31 nuoš. buvo vartojamas dirbtuvėse Jungt. Valstijose, kur gamina "skolinimo-nuomavimo" reikmenis.

Skolinimo-Nuomavimo reikmenys išdalintos sekamai:

1. Anglijai $4,430,000,000 arba 46 nuoš.
2. Rusijai $1,826,000,000 arba 19 nuoš.
3. Afrikai ir Vidurryčiams $1,573,000,000 arba 16 nuoš.
4. Chinijai, Indijai, Australijai ir Naujajai Zelandijai $1,344,000,000 arba 14 nuoš.
5. Kitoms tautoms $459,-000,000 arba 5 nuoš.

Bet kokį atlyginimą atgal gauna Jungt. Valstijos dėl šių bilijonų dolerių vertės reikmenų ir aptarnavimų?

Jungt. Valstijos gauna jai reikalingų reikmenų ir aptarnavimų.

Kur tik Amerikos jėgos randasi svetimose žemėse, Alijantai jiems duoda reikmenų ir aptarnavimų. Tuomi jie atlieka abipusinę pagalbą. Dalis įrengimų, kuriuos daliniai vartoja Šiaurės Afrikose kovose, yra Didžiosios Britanijos parūpinta.

Amerikos jėgos po generolu MacArthur ir Admirolu Halsey pietvakariuose ir Pietų Pacifike gauna maisto, reikmenų ir aptarnavimų nuo Australijos ir Naujosios Zelandijos.

Didžioji Britanija ir Indija pristatė reikmenų ir aptarnavimų Amerikos pulkams Islandijoj, Fidži Salose, Indijoj, Egipte ir Irane. Kovojantieji Francūzai, Belgija ir sunkiai spaudžiama Chinija parūpino reikmenų Jungt. Valstijų jėgoms Ekvatorio Afrikoje, Congo, ir oro jėgoms Chinijoj.

Sovietų Sąjunga, kaip mes visi žinome, muša Hitlerio armijų svarbiausias dalis savo žemėje. Rusija nėra pozicijoje parūpinti "lend-lease" pagalbos alijantams žymioj sumoj. Bet USSR sutiko parūpinti abipusinę pagalbą Jungt. Valstijoms, kada galės pagal tas pačias sąlygas, kuriomis kitos šalys mums teikia pagalbą.

Pagal abipusinį susitarimą Lend-Lease įstatymo Jungt. Valstijos gavo sekamus reikmenis ir aptarnavimus:

1. Pabaigoje šių metų Anglija bus aprūpinus mūsų pulkus Europos teatre su daugiau negu 400,000,000 svarų maisto. Jie parūpino 700,000 tonų sunkumo svorio vietos laivuose Amerikos militarėms operacijoms; davė mūsų pulkams Jungt. Karalystėj 1,121,000 laivų tonų reikmenims ir konstrukcijos reikalams medžiagų, kas sudarė kitą 1,595,000 tonų .

2. Australijos laivų jardai stato šimtus laivelių, barkų ir kitų laivų generolo MacArthuro jėgoms.

3. Indija pastatė Jungt. Valstijų oro jėgoms daugelį oro bazių, parūpino 3,500,000 galionų gazolino ir kelis šimtus trokų; pastatė sandėlius, ir t.t.

4. Australija ir Nauja Zelandija kartu davė daugiau kaip 235,000,000 svarų maisto mūsų pulkams nuo birželio ligi gruodžio 1942 m.

Tai tik maža dalis medžiagų ir aptarnavimų, kuriuos mes gavome nuo mūsų Alijantų po Lend-Lease Įstatymu.

OWI.

Jei pirksi bonus — mums ir viso pasaulio žmonėms rytojus bus šviesus

Nuotraukoje matome vidų Amerikos lekiojančiojo ambulanso Šiaurės Afrikoje. Matome sužeistuosius karius, sutalpintus į ambulansą gabenimui iš fronto į ligoninę.

Už Lietuvos Laisve

Lietuviai Tarybų Sąjungoje

M. Bendoraitis.

Tautų draugystė! Koks tai paprastas, bet kartu kilnus ir gražus šūkis, dėl kurio įgyvendinimo progresyvios žmonijos yra daug kovota ir daug pastangų įdėta. Ši progresyvios žmonijos kova ir pastangos tautų draugystei įgyvendinti nenuėjo niekais: didžiojoje Tarybų Sąjungos teritorijoje gyvenančios tautos, iškentėjusios praeityje daug kančių ir skriaudų, susijungė drauge kurti sau laimingesnį gyvenimą, reikalui esant, drauge gintis nuo neprašytų svečių, einančių terioti ir pavergti kraštą. Šios tautų draugystės galią dabar jau žino visas pasaulis, o labiausiai ją jaučia savo kailiu vokiški fašistai, einantieji pavergti ir išnaikinti Tarybų Sąjungos tautas.

Lietuvių evakuotosios masės, atsidūrusios Tarybų Sąjungos gilumoje, tarp nelietuviškai kalbančių žmonių, gerai pajuto tą nuoseklų, tikrai žmonišką, pilną šilumos rūpinimąsi lietuviais. Ir šis žmoniškas, pilnas šilumos rūpinimasis lietuviais plaukia ne iš vienos kokios grupės žmonių. Jį sutiksi visur: vyriausybės sluoksniuose, inteligentijoje, pas rašytojus, darbininkus, tarnautojus ir valstiečius.

Savo keliu lietuviai, liaudies vaikai, senai pasižymėję draugiškų tautų toleravimu, rodo pavyzdį solidaraus ir gražaus sugyvenimo su kitomis Tarybų Sąjungos tautomis. Jeigu mes dar čia pridėsime lietuvišką darbštumą, kuris keleriopai didėja pas kiekvieną lietuvį patriotą, degantį neapykanta vokiškiems grobikams, siekiantį ginklu ir darbu greičiau apvalyti tarybines žemes ir Lietuvą nuo vokiškų okupantų,—tai pasidarys aišku, kodėl lietuviai ir visa kas lietuviška, liaudiška susilaukia tokio didelio įvertinimo iš kitų, ne lietuviškai kalbančių tarybinių piliečių, taip pat tarybinių įstaigų pusės.

Lietuviai, karo išvyti iš savo brangios tėvynės, nenusiminė, rankų nenuleido. Tie, kurie su ginklu rankoje gali triušKinti priešą, įsiliejo į tautinius lietuviškus Raudonosios Armijos dalinius, o kiti įsijungė į darbą fabrikuose, įstaigose, tarybiniuose bei kolektyviniuose ūkiuose, o jaunimas nuėjo mokytis į bendro lavinimosi ir amatų mokyklas.

Lietuviai jau ir mūšio lauke su vokiškais grobikais pasirodė neblogais tarybinės tėvynės gynėjais. Už drąsumą ir sumanumą kovoje su vokiškais grobikais 25 lietuviai Sąjunginės Vyriausybės apdovanoti ordinais ir medaliais. Nėra abejojimo, kad lietuviai istorijoj kovos su vokiškais grobikais už Lietuvos, visos Tarybų Sąjungos ir visos progresyviosios žmonijos laisvę įrašys gražius puslapius.

Mūsų tautiečiai, likę užnugaryje, darbo fronte dirba su dideliu pasiryžimu, kad kovojančioji Raudonoji Armija gautų vis daugiau tankų, šaudmenų, patrankų, šautuvų ir maisto produktų ir tuo prisideda prie greitesnio vokiškų plėšikų sutriuškinimo. Savo darbštumu darbo vietose mūsų piliečiai įsigijo ir darbininkų ir įmonių bei įstaigų vadovybės pagarbą. Daugelis mūsų tautiečių išdirba po keletą nustatytų darbo normų, už ką, kaip stachanoviečiai, premijuojami. Omsko srityje Uljanovo rajone traktoristas drg. Kutka per dieną su traktoriu išardavo vietoje vienos dvi normas. Drg. Kutka gavo stachanoviečio vardą, o taip pat piniginę premiją. Omsko srity, Čerlako rajone, kolektyviniame ūkyje "Buduščij Gigant" 25 lietuviai sudarė atskirą brigadą. Apie brigadą ir jo žmones vietiniai gyventojai su didele pagarba atsiliepia, o vadovybė juos kitiems pavyzdžiu stato. Molotovo srityje, avalynės fabrike "Kožobuv" dirba buvęs Šiaulių "Bato" fabriko darbininkas D. Šapira. Drg. Šapiros pastangomis buvo išmokyti nauji specialistai, pakeitusieji išvykusius į frontą,—daugiausia moterys,—padirba po dvi normas į dieną. Drg. Šapiros vadovaujamas cechas skaitosi stachanovietišku. Cechas laimėjo pereinamąją srities vėliavą. Lietuvis drg. Jusius B. Saratovo srity, kolektyviniame ūkyje "Krasnyj Oktiabr" paskirtas gyvulininkystės fermos vedėju ir kaip geras šeimininkas ir aktyvus visuomenininkas apylinkės gyventojų laikomas didelėje pagarboje. Tame pat kolektyviniame ūkyje visa eilė lietuvių buvo premijuoti.

Dažnai ir vietinė spauda rašo apie mūsų tautiečius stachanoviečius, pažymėdama jų nuopelnus darbo fronte.

Šitie pavyzdžiai rodo, kaip draugiškai sugyvena Lietuvos piliečiai su kitų tarybinių tautų piliečiais ir kokioj didelėj pagarboj jie yra laikomi už savo darbštumą tarybinei tėvynei.

Karas daug vargo pridarė visiems tarybinės Lietuvos piliečiams, bet labiausiai nuo karo nukentėjo vaikai. Nemažą vaikų žuvo nuo vokiškų banditų kulkų ir bombų evakuacijos metu; kitų tėvus užmušė, dar kiti su tėvais pasimetė. O vaikai yra mūsų viltis, mūsų ateitis. *Lietuvos respublikinės vyriausybės pastangomis jau suorganizuoti ir veikia šeši lietuviški vaikų namai, o septintas netrukus pradės veikti.* Į vaikų namus suvežti ir vis dar vežami surandami našlaičiai, o lygiai taip pat didesnių šeimų vaikai, kurių tėvai sutinka vaikus leisti į vaikų namus. Visus vaikų namus pilnai išlaiko vyriausybė. *Visų vaikų namų vadovybė—direktoriai, mokslo dalies vedėjai, mokytojai, auklėtojai, daktarai ir medicinos seserys—paskirti iš Tarybinės Lietuvos piliečių.*

Vaikams lietuviškuose vaikų namuose sudarytos tinkamos sąlygos augimui ir lavinimuisi: jie pavalgę, apvilkti, daktarų apžiūrimi ir lietuviškai mokinami. Sunkumai, kurie buvo sutikti vaikų mokinime lietuviškai dėl lietuviškų vadovėlių stokos, nugalimi išleidžiant lietuvių kalbos vadovėlius.

Vaikų namuose vaikai tegali baigti tik pradžios mokyklą savo gimtąja kalba. Todėl iškilo reikalas atidaryti lietuvišką vidurinę mokyklą-gimnaziją. Lietuviškos gimnazijos atidarymo reikalas sprendžiamas ir neužilgo ji pradės veikti.

Be mokyklinio amžiaus vaikų yra dar nemaža lietuviško jaunimo, kuris, kaip ir visas kitas Tarybų Sąjungos jaunimas, lanko amatų mokyklas ir jose įsigyja specialybę. Šis jaunimas, kaip ir visi evakuoti lietuviai, iki paskutiniojo laiko buvo išsiskirstę po įvairias Tarybų Sąjungos respublikas ir sritis ir tenai mokėsi amatų mokyklose. Dabar, Sąjunginei vyriausybei padedant, visi lietuviai jaunuoliai, lankantieji amatų mokyklas, o taip pat jau jas baigę ir dirbantieji fabrikuose, koncentruojami į vieną didelį pramoninį miestą vienon amatų mokyklon. Sukoncentravus šį jaunimą į vieną pramoninį miestą, bus lengviau, atrinkus gabesniuosius jau dirbančius fabrikuose ir baigiančius amatų mokyklą, pasiųsti mokytis į augštesnes technikos mokyklas. Antra vertus, esant jaunuoliams lietuviams vienoje vietoje bus daug lengviau varyti lavinimosi darbą lietuvių kalba ir ruošti Lietuvos atstatymui reikalingus specialistus.

Nepaisant vykstančio žiauraus karo ir karo atneštų sunkių pergyvenimų, nepamirštami ir tautiniai meno reikalai. Iš evakuotų griežikų, artistų ir gabesniųjų vyrų bei moterų dainininkų sudaryti dainos, muzikos, šokių ir dramos meno ansambliai. Tai didelis, lietuviškas kolektyvas, kuriame susibūrė visos geriausios evakuotų lietuvių meninės jėgos. Sąjunginė vyriausybė, puoselėdama kiekvienos tautos meną, nesigaili lėšų ir lietuviškiems meno ansambliams. Mūsų meno ansambliams sudarytos ir karo metu įmanomos darbui ir kūrybai sąlygos.

Lietuviški meno ansambliai visa savo apimtimi dar nepasirodė, bet jau ir ta eilė dainos ir muzikos koncertų, kuriuos dainos ir muzikos ansambliai davė lietuviškiems Raudonosios Armijos daliniams ir šiaip piliečiams, susilaukė kaip iš kariškių, taip ir iš civilinių piliečių aukšto įvertinimo.

Evakuotieji lietuviai didžiojoje Tarybų Sąjungos tautų šeimoje jaučiasi lygiateisiais ir gerbiamais piliečiais. Jie ugdo savo tautinę kultūrą ir meną, ruošia kadrus būsimam valstybiniam kūrybiniam darbui, kartu su Tarybų Sąjungos tautomis užnugaryje nenuilstamai dirba greitesniam vokiškų grobikų sutriuškinimui ir kartu su Raudonąja Armija mūšio lauke triuškina dvidešimtojo amžiaus barbarus-fašistus, artindami mūsų tėvynės Lietuvos išlaisvinimo valandą.

Pirmosios Aukos Dėl Pundelių

Vincas Rudaitis, Brooklyn, N. Y.	$5.00
Lietuvos Sūnų ir Dukterų Draugija (per rašt. J. Kazlauską), Hartford, Conn.	10.00
Moterų Kliubas (per M. Šlekienę) Gardner, Mass.	20.00
S. Wort, Brooklyn, N. Y.	5.00
P. ir A. Cibulskiai, Brooklyn, N. Y.	2.00
A. ir B. Kalakauskas, Brooklyn,	2.00
J. Gasiūnas, Brooklyn, N. Y.	1.00
N. ir F. Pakalniškiai, B'klyn, N. Y.	2.00
Matt Sholomskas, Brooklyn, N. Y.	1.00
Ona V. Yakštis, Brooklyn, N. Y.	2.00
A. Bimba, Brooklyn, N. Y.	5.00

Pundelių Vajaus Kom. ižd.
Frances Pakalniškienė.

PUNDELIAI

Jau gavome sekamus pundelius:

A. Boresh, Boston, Mass., prisiuntė 3 pundelius.

Chas. Pacevich, Detroit, Mich., prisiuntė vieną pundelį.

Kostas Korsakas.

Revoliucijos Balsas

Rūsčiam patrankų gaudime
Jos balsas pasigirdo.
Ji vergui tarė: kelk, eime!
Ir uždegė jo širdį.

Ji laisvės smogiančia liepsna
Pasaulį seną puolė.
Pro tamsą ateities diena
Audros artėjo šuoliais.

Tai revoliucijos gaisrai,
Tai septynioliktieji metai,
Nušvietę dangų ištisai,
Laimėjimą proletariatui,

Kaip spindulį tarp debesų,
Ant vėliavų raudonų nešė.
Kad būt pasaulyje šviesu,
Pasuko žemė savo ašį.

Viena šeštoji jos dalis
Į naują šviesą atsigrįžo.
Statyt išlaisvinta šalis
Socializmą pasiryžo.

Atvėrė savo ji gelmes—
Ir dykumoj išaugo miestai.
Sujungė vandenim žemes,
Ir saulės žėrinčios nušviesta,

Kaip sodas po žiemos speigų,
Jinai laimėjimais pražydo.
Bet debesys tamsos jėgų
Aplink ją tvenkės iš pavydo.

Ir puolė, kaip juoda liutis,
Ir kraujo potvyniu užliejo.
Sugriaut kesinasi naktis,
Ką revoliucija laimėjo.

Šiandien patrankų gaudime
Vėl balsą mes jos girdim.
Vėl šaukia ji: apgint eime
Pasaulio laisvės širdį!

Vėl kviečia ji apginti tai
Su šautuvais, granatom,
Ką davė kovoje andai
Mums aštuonioliktieji metai!

Pas Raudonuosius Kariūnus Lietuvius

M. ŠUMAUSKAS

Prie N. miesto, gražioje vasarviečių vietovėje tiesiomis linijomis stovi tik neseniai baigti statyti gražūs ir malonūs mūriniai pastatai. Nuo čia į vakarus karas negailestingai griauna ir degina miestus ir kaimus, o čia vyksta nauja statyba — gyventi ir kovoti su klastingu ir žiauriu, mūsų tėvynę užpuolusiu, priešu. Prie vartų sargybinis, o viršum vartų kabantieji ženklai rodo, kad čia stovi karinis dalinys. Tai čia viena iš Raudonosios Armijos karininkų mokyklų ruošia lietuviškiems tautiniams Raudonosios Armijos daliniams būsimus vadus karininkus.

Susipažinę su mokyklos vadovybe, pirmoje eilėje klausinėjame, kaip mokosi ir ruošiasi sunkioms ir atsakomingoms Raudonosios Armijos vado karininko pareigoms mūsų tautiečiai.

—Geri vyrai lietuviai,—sako mokyklos vadovybė:—mokosi gerai, gražiai dainuoja savo lietuviškas dainas, mandagūs. Lietuviai vieni iš geriausių mokinių, —tęsia toliau mūsų pokalbininkas.— Mokyklos vadovybė įsteigė pereinamąją vėliavą kursantų daliniams už geriausią mokymąsi. Per pirmą tikrinimą vadovybės vėliavą laimėjo lietuviai, o lapkričio pradžioje per antrus tikrinimus raudonoji vėliava vėl atiteko lietuviams, t. y. jie neišleido jos iš savo rankų.

Mes klausomės vieno mokyklos vadovų šio pasakojimo ir džiaugiamės, kad mūsų tautiečiai kariūnai taip aukštai mokyklos vadovybės vertinami, kad jie ne tik neatsilieka moksle, bet net pirmą vietą mokykloje užėmė, naudojasi vadų pagarba ir meile.

Susipažįstam su kariūnais. Išsikalbame. Ir prieš mūsų akis stovi buvę darbininkai, valstiečiai ir tarnautojai, pilni pasiryžimo ir entuziazmo mokytis karinio mokslo, kad išėję iš mokyklos, įsilieję į veikiančios Raudonosios Armijos lietuvių tautinius dalinius be gailesčio muštų ir naikintų laisvės ir kultūros priešus-fašistinius žvėris.

Auga žmonės kare, auga ir moksle. Mes klausomės vieno pirmūno moksle, drg. ALEKSANDRAVIČIAUS, buvusio Kaune ginklų dirbtuvės darbininko, pasakojimo:

— Mokomės mes neblogiausiai, — sako drg. Aleksandravičius. — Iš pradžių buvo sunkiau, daugiau buvo draugų, atsiliekančių moksle, bet atsiliekančių skaičius nuolat mažėja, ir dabar mūsų tarpe tik trys tebeatsilieka moksle. Bet mes turime mokytis ir mokytis ir mokysimės dar geriau, pasieksime tai, kad mūsų tarpe artimiausiu laiku neliks nė vieno atsiliekančio draugo. Tėvynė į mokyklą mus pasiuntė rimtam darbui —mes tėvynės neapvilsime ir mokykloje, ir mūšio lauke.

Ir iš tiesų. Klausydamas Aleksandravičiaus ir kitų draugų kalbų jauti, kad jie mūsų tėvynės, mūsų liaudies neapvils.

Lapkričio 7 d., minint 25-tas Didžiosios Spalių Revoliucijos metines, kariūnai dalyvavo masinėje darbo žmonių demonstracijoje. Gražiai išsirikiavę, su lietuviška daina praėjo draugai asfaltuotomis miesto gatvėmis.

Vakare kariūnų kareivinėse įvyko kariūnų susirinkimas. Susirinkime kalbėjo LTSR Liaudies Komisarų Tarybos atstovas, lietuviško Raudonosios Armijos dalinio atstovas ir patys kariūnai.

Kalbėtojai pažymėjo, kokius milžiniškus laimėjimus pasiekė Tarybų Sąjungos liaudis per 25 metus. Kurdama atsilikusioje šalyj naują gyvenimą, Tarybų Sąjungos liaudis įdėjo nemaža pastangų ir net aukų, iki pasiekė tai, kad kraštas iš žemės ūkio pavirto į pramoninį kraštą su socialistine industrija ir stambiu mechanizuotu socialistiniu žemės ūkiu. Šitos Tarybų liaudies pastangos ir aukos nenuėjo niekais: jų dėka Raudonoji Armija sulaikė ir triuškina fašistinius gengsterius, jų dėka sutriuškinti Hitlerio pasaulio užkariavimo planai. Tarybų liaudis, sukūrusi stiprią savo valstybę, kartu be galo daug padėjo viso pasaulio laisvę mylinčiai žmonijai. Toliau kalbėtojai pažymi, kad mūsų brangią tėvynę Lietuvą vėl mindžioja vokiečio okupanto batas. Bet artėja diena, kada vokiški okupantai bus sutriuškinti, Lietuva bus išvaduota ir vėl Lietuvoje suplevėsuos raudonoji laisvės vėliava.

Nuaidi galingas kariūnų valio didžiajam Stalinui, mūsų tėvynei Lietuvai ir prakeikimas vokiškiems okupantams.

Po kalbų draugams kariūnams buvo išdalytos kuklios Maskvos lietuvių kolonijos prisiųstos dovanos. Rytojaus dieną prasidėjo vėl įtempto darbo diena, ir mes atsisveikinome su pilnais pasiryžimo ir energijos būsimais lietuviškų Raudonosios Armijos dalinių vadais — raudonarmiečiais kariūnais lietuviais.

Mūsų Vaikai ir Dovanėlės Lietuviam Vaikam Sov. Sąjungoje

Vienas mūsų prietelius davė Pundelių Vajaus Komitetui naudingą, praktišką patarimą. Jis sako: atsišaukite į lietuvių vaikus ir prašykite juos prisidėti prie šio vajaus. Jie geriau žino, ko mokyklinio amžiaus vaikams reikia, negu suaugusieji. Be to, girdi, pundeliai-dovanėlės gali eiti nuo vaikų vaikams. Tarpe daugelio vaikų užsimegstų ryšiai — lietuvių vaikų Amerikoje su lietuviais vaikais Sovietų Sąjungoje! Paskui tie lietuviai vaikai, išlaisvinus Lietuvą iš po nacių jungo, sugrįš Lietuvon. Tai bus puikiausias ryšys tarpe Amerikos lietuviško jaunimo ir Lietuvos jaunimo!

Mes šį patarimą nuoširdžiai priimame ir prašome lietuvius tėvus nepalikti savo vaikų nuošaliai nuo šio vajaus. Kurie turite juos, paaiškinkite jiems vajaus tikslą. Jie jums padės supirkti ir sudaryti dovanėlių pundelius. Tegul jie parašo, ką nori ir supranta, tiems lietuviams vaikučiams, kuriems tos dovanėlės taikomos. Jų tie laiškučiai eis kartu su pundeliais.

Pavyzdiniai (Sample) Pundeliai

$5 Vertės Pundelis Raudonarmiečiui

Stationery	.20
Towel	.60
Wash cloth	.10
Hankies	.60
Socks	.40
Long drawers	1.25
Soap	.10
Blades	.10
Cards	.30
Pipe	.30
Pencil	.05
Comb	.10
Tobacco	.25
Razor	.25
Dried fruit	.40

$3 Vertės Pundelis Mažai Mergaitei

Color crayons	.10
Color book	.10
Hankies	.15
Tooth paste	.26
Tooth brush	.10
Pencils	.10
Towel	.89
Wash cloth	.20
Underwear	.85
Candy	.25

$3 Vertės Pundelis Raudonarmiečiui

Long drawers	1.25
Socks	.40
Hankies	.60
Towel	.45
Wash cloth	.10
Blades	.10
Pencil (shaving)	.05
Soap	.05

Biznieriai, skelbkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje"!

4-7-43

ŽMONĖSE

MAKSIM GORKI

—12—

(Tąsa)

Nesenai prieš tai Valiokas nunuodijo mano šunį; aš labai panorau prisipratinti šitą, naują. Aš išbėgau ant takelio, šuo keistai išsilenkė, neperkreipdamas kaklo, žvilgterėjo į mane žaliu alkanų akių žvilgsniu ir spruko į mišką, paspraudęs uodegą. Jo judėsiai buvo ne šuniški, ir, kai aš sušvilpiau, jis įsmuko į krūmus?

— Matei? — šypsodama, paklausė bobutė. — O aš pradžioj buvau apsipažinusi, maniau —šuo, žiūriu — gi iltys vilko, ir kaklas taipogi! Net nusigandau: na, sakau, jeigu tu vilkas, tai eik šalin! Gerai, kad vasarą vilkai ramūs...

Ji niekuomet nepasiklysdavo miške, vis lengvai nuvokdavo kelią į namus. Iš žolių kvapo ji pažindavo, kokių grybų turi būti šioj vietoj, kokių—kitoj, ir dažnai egzaminuodavo mane.

— O kokius medžius rudmėsė mėgsta? O kaip tu atskirsi ūmėdę nuo šungrybės? O kokios grybės auga prie paparčių?

Iš nežymių įdrėskimų medžio luoboj ji pažindavo ir parodydavo man voverių dreves, aš įlipdavau į medį ir iškraustydavau žvėrelio gūžtą, išimdamas riešučių atsargą žiemai; kartais rasdavau drevėj lig dešimties svarų.

Kartą, kai aš dirbau tą darbą, kažin koks medžiotojas įsegė man į dešinę kūno pusę dvidešimt septynis šratus; vienuoliką bobutė iškrapštė su adata, o likusieji ilgai dar buvo mano odoj, pamažėle išlįsdami.

Bobutei patiko, kad aš kantriai iškenčiau skausmus.

— Šaunus vyras, — gyrė ji, — yra kantrybė, atsiras ir mokėjimas!

Kiekvieną kartą, kai tik ji sutaupydavo truputį pinigų, pardavinėdama grybus ir riešučius, ji išdėliodavo juos ant palangių, o pati net šventėmis vilkėdavo lopiniuotais skarmalais.

— Labiau už elgetą apdriskus, tu man gėdą darai, — murmėdavo senelis.

— Niekis, aš tau ne duktė, aš juk ne nuotaka...

Ir jie vis dažniau riedavosi.

— Aš juk ne labiau už kitus nusidėjęs, — šaukdavo užsigavęs senelis, — o nubaustas labiau!

— Velniai žino, kas ko vertas.

Ir sakydavo man:

— Bijo mūsų senis velniūkščių! Štai kaip greitai sensta, iš baimės juk...Ak, vargšas žmogelis...

Aš labai sustiprėjau per vasarą ir tapau laukinis, man nebeįdomus buvo gyvenimas mano vienmečių ir Liudmilos, — ji man atrodė nuobodžiai protinga...

Kartą senelis atėjo iš miesto visas peršlapęs, — buvo ruduo ir dažnai lydavo,—pasipurtė prie slenksčio, kaip žvirblis, ir iškilmingai tarė:

— Na, padauža, rytoj renkis į vietą!

— Kur dar? — piktai paklausė bobutė.

— Pas tavo seserį Matrioną; pas jos sūnų...

— Ak, tėve, blogai tu sugalvojai!

— Tylėk, kvaile! Gal iš jo braižytoją padarys.

Bobutė tylom nuleidė galvą.

Vakare aš pasisakiau Liudmilai, kad išeinu į miestą, ten gyvensiu.

— Ir mane greit išveš tenai,—pasakė ji susimąsčiusi. — Tėvelis nori, kad man visiškai nupiautų koją, be kojos aš būsianti sveika.

Per vasarą ji sublogo, veido oda paliko melsva, o akys išaugo.

— Bijai?—paklausiau aš.

— Bijau,—tarė ji, dusliai pravirkusi.

Nebuvo kuo nuraminti jos: aš pats bijojau miesto gyvenimo. Mes ilgai sėdėjome, liūdnai tylėdami, prisiglaudę prie vienas kito.

Kad būtų vasara, aš prikalbėčiau bobutę eiti elgetauti, kaip elegtavo ji, maža būdama. Galima būt ir Liudmilą su savim paimti,—aš ją vežiočiau ratukuose...

Bet buvo ruduo, gatvėse dūko drėgnas vėjas, dangus tirštai užrauktas debesimis, žemė susitraukė, pasidarė purvina ir nelaiminga...

IV.

Aš vėl mieste, baltame dviem aukštais name, panašiame į grabą, daugeliui žmonių bendrą. Namas naujas, bet kažin koks išputęs, lyg elgeta, kuris staiga pralobo ir tuojau nusirijo ligi nutukimo. Jis stovi šonu į gatvę, kiekviename jo aukšte po aštuonius langus, o ten, kur turėtų būti namo priešakys, — po keturis langus; žemutiniai žiūri į siaurutę pravažiuojamą vietą, į kiemą, viršutiniai — per tvorą, į mažutį skalbėjos namelį ir į purviną skardžių.

Gatvės nėra; prieš namą išsidriekęs purvinas skardžius, dviejose vietose perkerta jį siauros tvankos. Kairėj pusėj skardžius nueina ligi kalėjimo; į skardžius verčia iš kiemų šiukšles, ir jo dugne telkšo tirštos, tamsiai žalios purvynės valka; dešinėj, skardžiaus gale, rūgsta dumbluota Žvaigždžių kudra, o skardžiaus vidurkis — kaip tik priešais namą; pusė užverta šiukšlėmis, užaugusi dilgynėmis ir lapūkais, kitoj pusėj šventikas Dorimedontas Pokrovskis užveisė sodą; sode — altanėlė iš plonučių skalelių, nuteptų žaliais dažais. Kai mėtai į altanėlę akmenis, skalelės poškėdamos skyla.

Vieta nepaprastai nuobodi ir purvina; ruduo negailestingai subiaurojo šiukšlyną molinę žemę, pavertęs ją ruda smala, stipriai limpančia prie kojų. Aš dar niekuomet nebuvau matęs tiek daug purvo tokioj siauroj vietoj, ir, pripratus prie laukų ir miškų švarumo, šitame miesto kampe man buvo labai ilgu.

Už skardžiaus matosi pilkos sukrypę tvoros ir toli tarp jų rusvas namiūkštis, kuriame gyvenau žiemą, tarnaudamas krautuvėj. Šio namo artumas dar labiau mane slegia. Kodėl man vėl teko gyventi šitoje gatvėje?

Savo šeimininką aš pažįstu, jis kieminėdavo pas mano motiną draug su savo broliu, kuris cypdavo:

— Andrius—papa, Andrius — papa.

Abu jie tokie pat, kokie ir buvo: vyresnysis — lenktanosis, ilgais plaukais, malonus, ir, rodosi, geras; jaunesnysis, Viktoras, pasiliko tokiuo pat arklio veidu su tokiais pat šlakais. Jų motina — mano bobutės sesuo — pikčiurna ir rėksnė. Vyresnysis vedęs, jo žmona puošni, balta, kaip kvietinis pyragas, didelėmis, labai tamsiomis akimis.

Pirmomis dienomis ji bent du kartu man pasakė:

— Aš tavo motinai dovanojau šilkinę talmą su stiklo vėriniu...

Aš kažin kodėl nenorėjau tikėti, kad ji būt dovanojusi, o motina priėmusi dovaną. Kai ji dar kartą man apie tai priminė, aš jai patariau:

— Dovanojai, tai ir nebesigirk.

Ji nusigandusi atšoko nuo manęs.

— Ką—ą? Tu su kuo kalbi?

Jos veide iššoko raudonos dėmės, ir ji, išvertusi akis, pašaukė vyrą.

Jis atėjo į virtuvę su skriestuvu,rankose, pieštuku už ausies, išklausė žmonos skundą ir pasakė man:

— Jai ir visiems reikia sakyti — jūs. O įžulybių nereikia kalbėti!

Paskui nekantriai tarė žmonai:

— Negaišink tu manęs dėl niekų!

— Kaip — dėl niekų? Jeigu tavo giminė...

— Trauk ją velniai, giminę! — suriko šeimininkas ir išbėgo.

Man taipogi nepatiko, kad šities žmonės—bobutės giminės; sulig mano pastebėjimų, giminės elgiasi tarpu savęs blogiau, kaip svetimi: daugiau už kitus žinodami apie viens kitą bloga ir juokinga, jie pikčiau liežuvauja, dažniau riejasi ir pešasi.

Šeimininkas man patiko, jis gražiai purtydavo plaukus, ir man kažin kodėl priminė "Gerą dalyką." Dažnai juokdavosi, pilkos akys žiūrėdavo maloniai, prie vanaginės nosies dažnai žaisdavo juokingos raukšliukės.

— Gana jums bartis, — žvėrys-vištos! — sakydavo jis pačiai ir motinai, šypsodamas ir rodydamas smulkius, tankius dantis.

Anyta ir marti bardavosi kasdien; aš stebėdavaus, kaip greit ir dėl niekų jos barasi. Iš ryto, abi nesišukavę, atsisegiojęs, jos pradėdavo švaistytis po kambarius, tarytum namuose būt ištikęs gaisras; švaistydavosi per dieną, pasilsėdamos tik užustalėj per pusrytį, pietus ir vakarienę. Gerdavo ir valgydavo daug, lig pasigėrimo, lig nuovargio, per pietus kalbėdavo apie valgius ir sutingę bardavosi, rengdamos prie didelės rietenos. Ką tik patiekia anyta, marti vis pastebi:

(Daugiau bus)

Suskaldė Waterbury Lietuvių Vienybę ir Kenkia Mūsų Karo Laimėjimui

Waterbury, Conn. — Lietuvių Komiteto Amerikai Gelbėti susirinkimas įvyko Lietuvių Nepr. Pol. Kliubo svetainėje. Iš raportų paaiškėjo, kad pinigų nupirkimui Amerikos Raudonajam Kryžiui ambulanso jau yra sukelta arti $400. Perskaitytas laiškas iš Community Chest prašant išrinkti delegatus į jo posėdžius. Laiškas priimtas ir išrinkta 3 delegatai, būtent: Kalnis, A. Lazdauskas ir J. Strižauskas.

Antras laiškas buvo nuo SLA 11 kuopos, kaipo skundas prieš Literatūros Draugijos 28 kuopos delegatus reikalaujant juos prašalinti iš komiteto. Kaltino, kad minėtos kuopos prakalbose buvo išnešta rezoliucija prieš Liet. Taut. Tarybą, Amerikos Lietuvių Tarybą ir tuos laikraščius, kurie džiaugėsi Hitlerio užpuolimu ant Lietuvos, kurie rašė, kad Hitleris išlaisvino Lietuvą, kurie talpino hitlerišką propagandą ir ardė Amerikos lietuvių tarpe vienybę. Skunde melagingai sakė, būk rezoliucijoj išvadinti visi lietuviai pro-naciais.

Aišku, kad rezoliucijoj pronaciais paskelbti tik tie, kas tokiais yra, ponai atvažiavę iš Hitlerio Berlyno, kurie Amerikoj atlieka penktos kolonos darbą—Hitlerio naudai, kurie čia skaldo lietuvius, kurie įnešė nesutikimą į lietuvių Amer. piliečių tarpą, o ne visi lietuviai. Ir šis laiškas buvo niekas kitas, kaip tik tų pačių hitleriškų elementų inspiruotas, kad sugriauti Waterburyje lietuvių vienybę, kad pakenkti nupirkimui Raudonajam Kryžiui ambulanso.

Skundėjai buvo organizuoti ir jie savo tikslo pasiekė, nes didžiuma nubalsavo prašalinti Literatūros Draugijos delegatus iš minėto komiteto. Ar tai nėra Hitlerio atsiekimas? Juk Hitleris nori, kad Amerikos žmonės nesutiktų, kad vieni prieš kitus išstotų. To nori jis, to nori tie, kurie atvyko iš Berlyno ir sudarė Lietuvių Tautinę Tarybą, o jiems padeda tie, kurie džiaugėsi Hitlerio užpuolimu ant Lietuvos; kurie sudarė Amerikos Lietuvių Tarybą, kurių laikraščiai spausdino Hitlerio apmokamo agento Prano Ancevičiaus nacių propagandą. Išmetimas Literatūros Draugijos delegatų, tai pradžia skaldymo lietuvių Waterburyje, tai nauda Hitleriui, o kenkimas Amerikos karo laimėjimui. Šį kartą Tamas ir Petrauskas gvoltu rėkė, kad išmesti Literatūros Draugijos delegatus, kitą kartą jie reikalaus išmesti kitus delegatus ir taip sugriaus tą komitetą, kuris buvo sutvertas padėti Amerikai karą laimėti.

Šis jų žygis dar kartą parodė, kad jiems neapeina mūsų šalies karo laimėjimas, kad jiems neapeina jungimas visų žmonių bendroms pastangoms, kad jiems neapeina demokratija, kurios vardą jie mini tik tam, kad pravedus skaldymo darbą, bet jiems apeina pildyti svetimų, ne Amerikos piliečių, įsakymai, tai yra, įsakymai smetoninninkų, Lietuvių Tautinės Tarybos ponų, kurie į mūsų šalį atsibaladojo iš Hitlerio Berlyno.

Delegatas.

Chicagos Žinios

Staigiai Mirė Juozas Petruškevičius

Staigiai mirė senas vilnietis Juozas Petruškevičius. Buvo nevedęs ir radus stuboje negyvą, miestelio valdžia paėmė lavoną ištyrimui mirties priežasties...

Velionis paliko seserį Strotmanienę Milwaukee, Wisc., ir pusbrolius Joną Bagdoną ir Kazį Želvį Chicagoje. Buvo apie 58 metų amžiaus ir daugeliui pažįstamas, ypatingai pietiniuose priemiesčiuose.

Kaimynas.

Areštavo už Uniformos Nešiojimą

Tūlas James M. Gegan nešiojo "RAF" uniformą. Tačiau jis nėra Anglijos oro laivyno narys. Jis buvo įstojęs tan laivynan, bet iš ten jau seniai yra paliuosuotas. Jis dirbo dabar karo įmonėje. Vis girdavosi darbininkam kaip skraidė orlaiviu virš Anglijos kanalo.

FBI jį areštavo ir apklausinėja. J. M. Gegan paaiškino, jis mano, jog tuo nieko nepakenkė, dar padėjęs kelti moralą karo laimėjimui. Padėtas po $500 kaucija ir laukia teismo.

Jautėsi Ramus Užmušęs Žmogų

Tūlas jaunuolis sklepe nudūrė peiliu Rudolph Gehrke, 46 m., gyvenantį 5639 S. Hermitage Ave.

Policija paėmė paklausinėti Roger Bartlemen, 14 m., kurio tėvai gyvena 1102 W. 59th St. Jaunuolis būk policijai prisipažino, kad nudūrė Gehrke.

Kai pranešė motinai apie įvykį, tai ji negalėjo jokiu būdu įsivaizduoti, kaip tas galėjo būti. Vaikinas visai nesijaudinęs. Jis beveik visą laiką buvo namie. Miegojo kaip ir kitas naktis. Ejo į mokyklą, kaip paprastai. Jis neparodė mažiausio jaudinimosi. Kartu su motina paskaitė žinią apie Gehrke nužudymą. Ji negalėjo pastebėti, kad kas būtų nenormalaus. Vaikas buvęs labai geras.

Edwardas Kavaliauskas Grįžta Tarnybon

Veiklus ir gerai atsižymėjęs LDS jaunimo veikime, šaunus golfininkas, Edwardas Kavaliauskas praleido savaitę laiko besisvečiuodamas pas tėvelius Roselande. Jis dalyvavo dideliame ir puikiai nusisekusiame Raudonojo Kryžiaus parengime, kur pasveikino roselandiečius.

Edwardas yra artilerijos skyriuje. Jis tarnauja Dėdės Samo karinėse jėgose netoli Los Angeles, Cal.

Jaunasis Kavaliauskas išvažiuoja atgal tarnybos pareigoms. Jis gerai pasižymi. Edwardas yra puskarininko laipsnyje. **P.**

60 Nuoš. Jau Sukėlė Raudonasis Kryžius

Raudonojo Kryžiaus vajus už sukėlimą šių metų fondo $8,750,000 eina gan smarkiai. Sukelta 60 nuoš. reikiamos kvotos. Jau yra daugiau, negu $5,000,000 pinigų.

Pastaruoju laiku gavo $25,000 aukų iš Peoples Gas, Light and Coke Co. darbininkų ir pačios kompanijos.

Bethlehem, Pa.

Lietuvaitės Stojo Tarnybon

Miss Helen M. Rinkūnas ir Miss Mildred H. Kastana, duktė ir augintinė gerbiamų Stasio ir velionės Selmos Rinkūnų, 1251 Mechanic St., Bethlehem, įstojo į mūsų šalies apsigynimo jėgų tarnybą.

Miss Helena Rinkūnaitė įstojo į WAAC's ir tarnauja Fort Oglethorpe, Georgia valstijoj nuo kovo 24 dienos. Laiške, kurį ji prisiuntė į namus, rašo, kad jai naujas gyvenimas patinka: Valgis geras, kitos merginos draugiškos ir malonios, per ištisą dieną jos mokinasi, maršuoja, studijuoja, klauso prelekcijų, taip, kad "nėra kada ir namų pasiilgti," —rašo Rinkunaitė.

Miss Kastana įstojo į WAVES ir balandžio 20 dieną išvyko į Hunter's Kolegiją, Bronx, N. Y., kur ji su kitomis merginomis mokysis. Pirm įstojimo į militarę tarnybą Miss Kastana dirbo už sekretorę Jungtinių Valstijų Jūrininkystės Komisijoj.

Išleidžiant merginas į tarnybą, joms buvo surengta visa eilė pietų, sueigų, kaip Bethleheme, taip ir Philadelphijoj. Išleistuves rengė giminės, draugai ir draugės. Jos gavo apsčiai ir vertingų dovanų. Linkėtina joms pasekmingai tarnauti mūsų šalies militarėse jėgose ir padėti laimėti pergalę ant mūsų šalies priešo. **S. R.**

SVARBIOS KNYGOS

RAISTAS

Apysaka iš Chicagos lietuvių gyvenimo, dirbančių gyvulių skerdyklose

PARAŠĖ UPTON SINCLAIR

Pataisytas ir papildytas lietuvių kalbon vertimas.

450 Puslapių. Kaina $1.00.

•• •• ••

Mortos Vilkienės Divorsas

Puikus vaizdas Amerikos lietuvių gyvenimo.

PARAŠĖ MIKAS RASODA

Apysaka, kur autorius labai gyvai vaizduoja ekonominį, politinį ir kultūrinį lietuvių gyvenimą Amerikoje.

Puslapių 320. Kaina $1.00.

Nurodoma kaip paprasti darbininkai išsilavina ir patampa visuomenės veikėjais. Kaip biedni bemoksliai išeina aukštus mokslus ir atsiekia profesijas su kitų pagalba, o vėliau būna baisiai nedėkingi savo prieteliams. Vieniems progresuojant, o kitiems tinginiaujant atvykusiems į šią laisvą šalį, prasideda kova šviesos su tamsa. Ji pasireiškė formoje divorso jaunoje šeimoje, kur iškyla daug skandalų.

•• •• ••

English - Lithuanian Self - Instructor

Tai rankvedis angliškai kalbantiems mokytis lietuviškai. Taipgi gali pasinaudoti lietuviai, norintieji mokytis anglų kalbos.

PARAŠĖ DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Puslapių 252, stipriais audimo apdarais, kaina $1.50.

•• •• ••

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams su Angliškais Paaiškinimais

SUTAISĖ DR. D. PILKA

Kaina $1.00 už egzempliorių.

•• •• ••

"Gyvenimo Saulėleidis"

Pirma Knyga Lietuvių Kalboje apie Numirusių Laidojimą

Parašė ir Išleido Graborius

JOSEPH LeVANDA—LEVANDAUSKAS

300 puslapių, kaina $1.25.

Kiekvienam svarbu susipažint su sekamais dalykais: Laidojimų istorija, papročiai, apeigos, testamentai, advokatai, teismai ir kiti dalykėliai. Taipgi balzamavimas, plastika, kaukės, chemikalai, taxidermija, koplyčios, kapinės, mausolėjai, deginimai, mirusio tu to pervedimai ir tt.

•• •• ••

Bešvintantis Rytas

STASIO JASILIONIO EILIŲ RINKINYS

Daug gražių eilių, puikus pasirinkimas skambių eilučių vaikučiam mokytis deklamuot.

288 puslapių. Kaina 50c.

•• •• ••

Vokiškieji Grobikai --- Mirtini Lietuvių Kultūros Priešai

PARAŠĖ DOCENTAS KOSTAS KORSAKAS

Bruožai iš Lietuvos karų su vokiečiais nuo 853 metų iki šių dienų.

Puslapių 32. Kaina 10c.

•• •• ••

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

PARAŠĖ DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Kiekvienas žmogus privalo šią knygą turėti savo namuose. Labai svarbūs patarimai ką daryti susižeidus, staigiai kam apsilobus arba apsirgus kada sunku gauti gydytojaus pagalba.

Ši knyga duoda daug receptų, sulyg kuriais gausite vaistų gydytis pagal nurodymus knygoje.

Kaina $1.00.

•• •• ••

New Yorko Pasaulinės Parodos Paveikslų Albumas

Būtinai įsigykite šį papuošalą savo namų knygynui. Tai puikiausia padaryta knyga lietuvių kalboje. Trijų spalvų viršeliai; daugybė gražių paveikslų iš Pasaulinės Parodos 1939 ir 1940 m. Taipgi telpa paveikslai pasauliniai garsių pastatų New Yorko mieste. Yra daug mokslinių informacijų apie naujovinę techniką ir yra skambių bruožų iš Amerikos istorijos.

56 puslapių; kaina 25c.

•

"Laisvės" Administracija

427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

BE 100% WITH YOUR

10%

BUY WAR BONDS

Sovietų Oficialiai Pranešimai

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

Visos hitlerininkų atakos buvo atmuštos atgal su skaudžiais priešams nuostoliais. Per dieną mūsų kanuolininkai ir pėstininkai nušovė žemyn dvyliką vokiečių lėktuvų. Mūsų lakūnai, be to, sunaikino devynis priešų lėktuvus pačiose jų stovyklose.

Vakariniame fronte buvo artilerijos persišaudymų.

Kalinino fronte (į šiaurvakarius nuo Maskvos) vienas mūsų kariuomenės junginys atakavo stipriai ginamą priešų poziciją. Mūsų kariai užėmė aukštumą, nuo kurios gali vyrauti visam aplinkiniam vokiečių plotui. Priešai kelis kartus kontr-atakavo, mėgindami atgriebt prarastąją patogią poziciją, bet kiekvieną kartą vokiečiai buvo nugrūsti atgal. Ties ta aukštuma hitlerininkai paliko apie 3,000 užmuštų savo kareivių ir oficierių.

Į pietus nuo Balaklejos sovietiniai artileristai sunaikino vokiečių fortuką ir tėmijimų punktą, du šaudymo punktus ir vieną prikrautą amunicijos troką. Kitame sektoriuje mūsų mortiros nušlavė apie visą kuopą vokiečių pėstininkų.

Bal. 10 d. Ukrainos partizanai pakastomis minomis suardė pravažiuojantį vokiečių traukinį.

Istorinis Amerikiečių Oro Žygis prieš Japoniją

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

kurias chinų lėktuvų aikštes nusileis Amerikos bombanešiai, grįždami iš Japonijos. Bet penkiolika bombanešių, dėl įvairių kliūčių, buvo priversti nusileist bei nukrist, kur papuolę— nepriklausomoj Chinijoj, pakrantiniuose jos vandenyse, net ir japonų užimtame plote. Visi šie penkiolika amerikinių bombanešių žuvo.

Tik vienas bombanešis išliko sveikas, nusileidęs į Sovietinį Sibirą. Pagal tarptautines teises, penki jo lakūnai tapo internuoti Sovietuose iki karo pabaigos.

Didžioji dauguma amerikiečių lakūnų išsigelbėjo, nors jų lėktuvai žuvo. 64-rių, kurie buvo priversti nusileist Chinijon, sugrįžo į Amerikos jėgas.

Kai dėl dingusiųjų, tai vienas buvo užmuštas, du be žinios dingo, o aštuoni, matyt, tapo japonų suimti.

GARBINGAI KOVOJĘS, ŽUVO HORNET

Amerikos lėktuvlaivis Hornet, gabenęs bombanešius atakuot Japonijai, paskui garbingai pasižymėjo žiauriuose jūrų kovoje su japonais ties Guadalcanal sala. Čia jis liko pavojingai sužeistas; tuomet patys amerikiniai karo laivai nuskandino Hornetą, kad jis nepatektų į japonų rankas.

Tas amerikiečių lakūnų žygis įvarė didelę baimę japonams, ir Japonijos valdininkai po to darė kartotinus įspėjimus, kad Amerikos bombanešiai gali toliau dar skaudžiau atakuot Japoniją. Ta baimė privertė japonus laikyt namie didelį skaičių savo lėktuvų prieš naujus užklupimus iš amerikiečių pusės. Japonai, todėl, mažiau tegali naudot savo lėktuvų veikliuose karo frontuose.

SIŪLOMA IŠRINKTI TAKSUS TUOJAUS IŠ ALGŲ

Washington. — Kongreso komisijos nariai, kaip pranešama, faktinai sutiko siūlyt išleist įstatymą, pagal kurį nauji taksai būtų tuojau atskaitomi iš algų bei kitų reguliarių įplaukų, bet kad būtų dovanota apie pusė taksų nuo 1942 m. pajamų.

Komisijos nariai perša įvest 20 procentų taksus visom įplaukom virš netaksuojamų $500 pavieniam ir $1,200 vedusiem.

Amerikiečiai ir Australai Žymiai Ima Viršų Prieš Japonus

Washington. — Per paskutines 15 dienų Australijos ir Saliamono salų srityje, amerikiečiai ir australai lakūnai sunaikino bei sužalojo 128 japonų lėktuvus ir nuskandino bei sužalojo 19 priešų karinių laivų. Tuo tarpu japonai nušovė žemyn tik aštuonis talkininkų lėktuvus ir sužalojo 17, kaip pranešė Jungtinių Valstijų karo departmentas bal. 20 d. O talkininkai tikrai nuskandino du japonų šarvuotlaivius ir du didelius krovinių laivus; kelis kitus gi padegė bei paliko skęstančiame stovyje.

Springfield, Ill.

Linksma pranešti, kad mes pradėjome darbuotis. Moterys susišaukė susirinkimą ir nutarė prisidėti savo darbais prie pergalės šiame pasauliniame kare, pasivadindamos Lietuvių Darbininkių Kliubas Dėl Pergalės (Victory Club).

Pirmiausiai nusitarėm pradėti darbuotis dėl Raudonojo Kryžiaus ir jau į tą trumpą laiką numezgėm tris svederius ir pasiuvom 85 marškinius.

Kliubietės, katros tikrai tam darbui pritaria, labai energingai dirba. Dar randasi tokių, kurios nemato reikalo dirbti dėl to taip svarbaus reikalo. Tūlos pasako: "Ar negana, kad mes sūnus atidavėm, ir dar turime dirbti?" Aš nuo savęs turiu štai ką pasakyti: mes daug naktų sėdėjom prie sūnelio vygutės. Kuomet mes matėme sergantį, nekartą pašokusios naktį pažiūrėjom ar užklodai nenuspardinėti, ar sūnelis miega. Todėl, kada dabar mūsų sūnūs kaujasi dieną ir naktį laukuose, brūzgynuose, tarp laukinių žvėrių ir svetimų žmonių, mes griebkimės pagelbėti kuom tik galime.

Mes rengiamės prie didelio vajaus dėl Sovietų Sąjungos rinkti drapanas. Planai yra padaryti, kokiais būdais dirbsim tą darbą. Visos moterys, kurios tik galite siūti, būkite prisirengusios prie darbo, nes surinktos drapanos turės būti sutaisytos pirma negu bus išsiųstos.

Bus pranešta, kurioj vietoj drabužiai turi būti suvežti. Neatsisakinėkime dėlei menkų dalykėlių, kad negalime prigulėti prie šitos taip svarbios vienutės. Dirbkime visos kartu dėl pergalės, kad vėl turėtume linksmą valandą susilaukus savo sūnelių pargrįžtant po pergalės.

Darbininkė.

Iš Manchukuo Japonai Traukia į Pietinę Chiniją

Chinija. — Amerikos lakūnų generolas Cl. I. Chennault sako, kad japonai, matomai, siunčia savo kariuomenę iš Manchukuo į pietinę Chiniją; turbūt, rengiasi atremt gręsiančias ten Jungtinių Tautų atakas.

Gen. Chennault giria chinų lakūnus. Jis taipgi pastebi, jog pradeda japonams pritrūkt gerai išlavintų lakūnų.

London, bal. 21. — Anglų bombanešiai daugmeniškai atakavo karinius taikinius šiaurvakarinėje Vokietijoje, Francijoje, Holandijoje ir Belgijoje.

ALDLD 7-to Apskričio Komitetui

Draugai ir draugės, Lietuvių Literatūros Draugijos 7-to Apskričio komiteto nariai! Šiais metais mūsų apskričiui yra susidariusios skirtingos sąlygos negu būdavo kitais metais. Tačiaus mūsų reikaluose yra svarbių problemų, kurias reikia greit išrišti ir be jokio atidėliojimo veikti. Tą padarysime tiktai suvažiavę visi komiteto nariai. Taigi šį sekmadienį, balandžio 25 d., 1 val. po pietų yra šaukiamas komiteto posėdis, Lietuvių Piliečių Kliubo svetainėje, 376 Broadway, So. Boston, Mass.

Labai privalo visi komiteto nariai dalyvauti be išimties. Taipgi pageidaujama, kad So. Bostono LLD kuopos veiklesni nariai kartu dalyvautų šiame svarbiame posėdyje. Ten vietinių draugų ir draugių pagalba ir su jais pasitarimas bus labai vertinga naujiems žingsniams, kuriuos turėsime padaryti labui mūsų šių dienų svarbiausių reikalų.

Apart kitų svarbiųjų klausimų, pasiruoškite svarstyti ir šituos klausimus: piknikų rengimas, mūsų pažangioji spauda ir apskričio kuopų organizatyvis darbas.

Apskr. org., **J. M. Karsonas.**

Detroit, Mich.

Balandžio 25 d. Aido Choro Operetė

Šį sekmadienį, manau, turėsime ne tik šaunų Aido Choro parengimą — OPERETĘ, "Kada Kaimas Nemiega," bet taipgi ir daug svečių iš plačios apylinkės ir Detroito priemiesčių. Man teko kalbėtis su draugais Pontiac, Mich., ten žmonės jau turi tikietus iš anksto ir bus aidiečių parengime.

Todėl, Detroito ir apylinkės lietuviai, palikite visus kitus reikalus į šalį, o dalyvaukite parengime, Lietuvių svetainėj, ant 25 Vernor Highway. Pradžia nuo 5:30 val. vakare. Įžanga iš anksto 75c. Įsigykite tikietus tuojau.

Alvinas.

GARDNER, MASS.

Mūsų Parengimas

Laisvėje, balandžio 16 dienos laidoj, dėl mūsų parengimo įvykus klaida, kur pasakyta, kad bus 7 d. gegužės, o turėjo būti: **1 d. gegužės.** Parengimas atsibus PACC svetainėje, 294 Pleasant St., Gardner, Mass. Pradžia 7 val. vakare, gegužės (May) 1 dieną. Tai bus rodoma judami paveikslai iš dabartinio karo, Lietuvos ir kitomis svarbiomis temomis. Paveikslus rodys lietuvis Geo. Klimas iš Brooklyn, N. Y. Visas ir visus prašome atsilankyti.

Mary Slekienė.

Cliffside, N. J.

Lietuviai Jaunuoliai Armijoje

Iš Cliffsidės daug lietuvių jaunuolių liko pašaukti į mūsų šalies armiją. Iš Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 115-tos kuopos pašaukti trys jaunuoliai: J. Bakūnas, A. Bakūnas ir W. Stasiukaitis.

A. Bakūnas paleistas namo trumpam laikui, pasilsėti ir vėl laukia greito atgal į armiją pašaukimo. W. Stasiukaitis yra išvežtas į Afriką kovai prieš fašistus, J. Bakūnas yra išvežtas į Westų Indiją.

A. Mačiuliavičių armijoje jau yra du sūnūs, J. Proskinių yra armijoj trys sūnūs; M. Starks sūnus armijoj jau tarnauja 4 metai. Jaunuolė St. Pociutė įstojo savanoriai į WAACS ir tarnauja Floridoj. J. Pocius yra dienraščio Laisvės skaitytojas. Visiems jaunuoliams linkime sekmingai kovoti už mūsų laisvę ir sveikiems grįžti atgal namo.

Balandžio 4 dieną įvyko Literatūros Draugijos 77-tos kuopos susirinkimas. Sekretorius pranešė, kad jau visi nariai užsimokėjo duokles už šiuos metus. Taipgi, buvo pranešta, kad Botkino ligoninės pagalbai aukų surinkta $22. Aukas surinko Jurgis Stasiukaitis.

Aukavo šios ypatos: M. Starks $10; G. Stasiukaitis, S. Ruzgis iš Edgewood ir A. Lakštutis po $5.

Po $1 aukavo: J. Alisauckas, J. Pečiulis, K. Derenčius, G. Kalivo, J. Norkus ir B. Naudžiunas 50 centų, o kiti aukotojai buvo kitų tautų.

Draugė A. Bakunienė surinko pasveikinimui Sovietų Sąjungos 25-kių metų sukaktie proga $20. Visiems aukavusiems tariame širdingai ačiu!

Kuopa buvo kviesta prisidėti prie surengimo baliaus su koncertu Raudonojo Kryžiaus pagalbai. Kvietimas priimtas ir į komisiją išrinkta A. Bakunienė. Parengimas įvyks sekmadienį, gegužės 2 dieną, 267 Walker St. Kviečiame visus Cliffside ir apylinkės lietuvius dalyvauti parengime.

Tą pat dieną įvyko Liet. Darbininkų Susivienijimo 115-tos kuopos susirinkimas. Buvo atsilankęs LDS 3-čio apskričio pirmininkas Antanas Matulis, kuris paaiškino, kad 3-čias apskritys pagelbės surengti Raudonojo Kryžiaus naudai balių ir koncertą. Programą apsiėmė išpildyti Sietyno Choras iš Newarko. Prie šio darbo prisidėjo visos lietuvių organizacijos Cliifsidėj ir Fairview.

A. Bakunienė prirašė du naujus narius į kuopą, tai S. Ruzgis ir Ruzgienė. Žadėjo ir daugiau gauti. Geo. Stasiukaitis prirašė tris naujus narius: B. Shektos, A. Lakštutienė ir jos sūnus, iš Passaic. Visi čia gimę. Dabar mūsų kuopoj jau bus 15 narių Amerikoj gimusių, o kita pusė ateiviai.

G. S.

DONORA, PA.

Mirė Konstancija Urbonienė

Kovo 13 dieną po sunkios ligos mirė Konstancija Križanauskaitė — Urbonienė ir tapo palaidota kovo 16-tą d., ant protestoniškų kapinių. Laidotuvėse aptarnavo graborius Robes, kuris rūpestingai atliko savo pareigą.

Laidotuvių dienoj gamta suteikė labai puikų orą, buvo šilta ir gražu, todėl, nors ir darbo dienoj, bet susirinko gražus ir pusėtinai didelis būrelis giminių, draugių ir draugų palydėti savo kuklią ir darbščią draugę Konstanciją į amžiną pailsio vietą, į žaliuojantį Donoros kalnelį.

Nors Konstancija buvo laisvų pažiūrų, mylėjo skaityti Laisvę, bet prie velionės laidotuvių jos sesės ir artimi giminės pakvietė protestonų kunigą. Tam buvo ir priežasčių, mat, čia visus kapus globoja kunigai.

Tiesa, čia yra lietuvių tautinės kapinės, bet jos nėra prižiūrėtos, apaugę krumokšliais, o taip būtų gan gražios kapinės. Sukruskite, broliai, atsiraitokite rankoves ir išplėškite tuos krumokšlius, o tada vėl laisvi žmonės turės tinkamą vietą pasilaidoti, pagal savo įsitikinimų.

Šiek tiek reikia parašyti ir apie velionės gyvenimą. Iš Lietuvos, rodos, atvyko 1902 metais į Pittsburghą ir 1904 metais apsivedė su Jonu Urbonu. Aš, atvykęs iš Lietuvos pas Urbonus, suradau sau malonią gyvenimui vietą ir buvau ketvirtas įnamis. Tais laikais nebuvo skalbiamų mašinų, tai gaspadinės turėjo sunkiai dirbti.

Vėliau velionė su šeima išvyko į Donorą gyventi, čia sunkiai dirbant įsigijo namelį ir vėliau šešių akrų ūkį. Vienok, kada užėjo sunkus ekonominis krizis, tai neteko namų ir ūkio.

Velionė paliko nuliūdime savo draugą Joną Urboną, dukrelę Viktoriją, tris seseris — Aleksandarvičienę, Miliauskienę ir Janušauskienę ir du brolius Lietuvoj — Lauriną ir Tamošių. Reiškiu didelę užuojautą nuliūdimo valandoj Jonui, jų dukrelei ir giminėms, o Konstancijai lai būna lengva žemelė mūsų naujoj tėvynėj.

Laidotuvėse Buvęs.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 149 kp. susirinkimas įvyks ketvirtadienį, balandžio 22 d., 2316 Margaret St., 8 v. v. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti. — Sekr. (94-95)

MAISTO IR VITAMINŲ KRAUTUVĖ

1. VITAMINS FOR VICTORY-B-COMPLEX tabletėlės; susideda iš šių vitaminų: A, D, C, B-1, B-6, G. E. Biotin, Calcium, Phosphorus, Iodine, Iron, ir Food Copper.
2. PHOSPHO-B tabletėlės nervų sustiprinimui dėl tų, kurie jaučiasi nervuoti.
3. SODEOM tabletėlės, kurie kenčia Rheumatizmo, Arthritis, Neuritis skausmus del trūkumo kūne mineralinių druskų.
4. N-56 CA-83 tabletėlės del peptic Ulcers, Gastritis. Palengvina skausmus ir sumažina viduriuose gazus ir tokiu būdu duoda progą opai gyti.
6. P. B. LAX tabletėlės geriausia rūšis nuo vidurių užkietėjimo.
Taipgi reikalingi agentai visuose miestuose del P.B. LAX pardavinėjimo.
8. LACTO-DEXTRIN del tų kuriem darosi visoki rūgimai ir nemalonumai po valgių.
Maistą ir Vitaminus siunčiame paštu į visus kitus miestus. Rašykite arba kreipkitės asmeniškai.

VITAL HEALTH FOODS

465 LORIMER STREET BROOKLYN, N. Y.

BŪKITE AMERIKOS PILIEČIAIS

Įsigykite šią naudingą knygelę:

KAIP PATAPTI AMERIKOS PILIEČIU IR SUPRASTI DEMOKRATIJOS VEIKIMĄ

Pilietybės pamokų nauja knygutė, "The Basic Principles of Democracy and Citizenship," parašyta adv. Charles P. Kal, yra sustatyta geriausioje ir praktiškiausioje formoje, į kurią įeina daug iliustracijų, ir taip pat 92 klausimai su atsakymais anglų ir lietuvių kalbose.

Adv. CHAS. P. KAL
Knygelės Autorius

KAINA 35c.

Mokestį galite prisiųsti U. S. pašto stampomis 5c. arba 3c. vertės, viso už 35 centus.

Reikalaudami rašykite:

LAISVĖ

427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Le VANDA

FUNERAL PARLORS
Incorporated
Juozas Levandauskas
Graborius—Undertaker
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N.Y.
NIGHT—HAvemeyer 8-1158
Tel. STagg 2-0783

Clement Vokietaitis

Lietuvis Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

CHARLES

UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN
Geral Patyrę Barberiai

F. W. Shalins

(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

LIETUVIŠKAS
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8.
Nėra valandų sekmadieniais.

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

★ ★ ★

Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc.

496 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N.. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Naudokitės Gera Proga

Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

30 Dienų Nuolaida

Akiniai už $7.50

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už $7.50.

STENGER & STENGER, Optometrists

394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

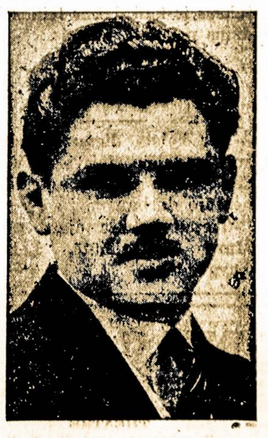

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

✣ ✣ ✣

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

✣ ✣ ✣

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Brooklyne Atleista 460 Darbininkų

Bendix Korporacija (marine divizija) pereitą šeštadienį, be pranešimo iš anksto, atleido 460 darbininkų.

Pradedantiems trempti šaligatvius jieškoti darbo atleistiesiems darbininkams atrodė keistu žaidimu žodžiais karinės žmonių pajėgos komisionieriaus Paul V. McNutt paskelbimas prišaldymo 27,000,000 milionų darbininkų prie darbų. Jie bevelino būti prišaldytais, bet nebuvo. O jie irgi dirbo svarbų karinį darbą.

"Apraminimui" jų, firmos viršininkai sakė, kad darbai laukią jų Sperry Gyroscope, Ford Instrumentų ir Fairchild Aviation šapose. Tūli tiesiai nuvažiavo į tas vietas, bet sužinojo, kad tik vienoj vietoj viršininkams buvo pranešta, kad tokių darbininkų ateis. Vienoj vietoj jiems pasakyta, kad ta kompanija ne tik nesamdo, bet tikisi neužilgo atleisti kiek ir savų darbininkų. Dviejose šapose pasamdyta keleta moterų, o kiti grįžo namo nusivylę.

Nusicvylimą sutikę ir tie, kurie buvo pasamdyti. Pora iš tų, jau turėdami metų patyrimą darbe, uždirbę po 85 centus per valandą ir 10 centų bonusų, pasamdyti mokant tik 55c per valandą, kaip mokama pradiniams. Kitur dadėta 9 centai bonų. Kitoj vietoj pasamdyta moteris už 60c per valandą ir 9 centus bonų.

Darbininkams tas reiškia nieką daugiau, kaip tik algų nukapojimą ir kalbos apie prišaldymą darbininkų prie darbų atrodo nereikšmingu žodžių barstymu. Darbininkai yra unijistai, United Automobile Workers Lokalo 853 nariai. Jie planuoja, kas daryti. Gal siųs delegaciją į Washingtoną.

Remia Cacchionės Planą

New Yorko Miesto Tarybai neprisiruošiant veikti ant Peter V. Cacchione rezoliucijos, kuri reikalauja laipsniuoti darbo pradžios valandas, kad prašalinti spūstį iš subvių ir kitų linijų, unijos pradėjo kelti reikalavimus.

Vienu iš pirmųjų pareiškusių darbininkų nuomonę buvo William Grogan, Transportininkų Unijos New Yorke sekretorius. Jis parašė Miesto Reikalų Komiteto pirmininkui DiGiovannai laišką, ragindamas "prielankiai svarstyti" Cacchionės rezoliuciją.

Panašių paraginimų pasiuntė elektristų, miestavų įstaigų, rakandų dirbėjų, gražintojų, batsiuvių ir eilė kitų darbininkų unijų.

Reikalauja Mokykloms Daugiau Mokytojų

Budžeto Tarybos posėdin buvo atneštos 15 milžiniškų peticijų su parašais, reikalaujančiais paskirti miesto mokykloms tūkstantį daugiau mokytojų. Peticijas įteikė Dr. Bella Dodd, varde Mokytojų Unijos. Surinkti parašus ir peticijas pristatyti į posėdį pagelbėjo transportininkų, vyriausybės įstaigų, profesionalų ir ofisų darbininkų unijos.

Miesto Tarnautojų Unija Dalyvaus Gegužinėj

James V. King, prezidentas vyriausybės įstaigų darbininkų ir tarnautojų unijos New Yorko distrikto, kuriame randasi 15,000 narių, pranešė bendros darbininkų gegužinės rengimo komitetui, kad jo organizacija dalyvaus gegužinėje.

Darbininkų gegužinė šiemet bus apvaikščiojama ne su maršavimu gatvėmis, bet su masiniu mitingu didžiausioj New Yorko sporto aikštėj—Yankee Stadiume. Iškilmės įvyks gegužės 2-ros popietį. Prasidės 1 val. Įžanga 55c.

Pranešama, kad ištisus blokus tikietų užsisakė Elektristų, Radijo ir Mašinistų Unijos Lokalas 1227. Kailių Išdirbėjų ir Dažytojų Unija paėmus 8,000 tikietų; Kailiasiuvių Jungtinė Taryba — 12,000. Departmentinių krautuvių darbininkų unijos paėmė 3,000 tikietų.

Lietuvių Komitetas taipgi yra paėmęs savo kvotą tikietų. Jie gaunami pas daugelį platintojų. Visi lietuviai prašomi tikietus pasipirkti iš anksto, pas savo komitetą. N.

Protestuoja Prieš Hapsburgus

Vengrų ir Austrų Darbininkų Pergalės Komitetas New Yorke priėmė rezoliuciją, kuria protestuoja prieš Amerikos vyriausybės oficialį ar pusiau oficialį pripažinimą Hapsburgo.

Rezoliucijoj sakoma, kad toji dinastija buvo "Europos tironais per šimtmečius" ir kad su jais bendravimas kenkia karo pastangoms.

Po rezoliucija pasirašo Frank Wedl, komiteto pirmininkas, kuris taip pat yra ir Maliorių Unijos, AFL, Lokalo 848 prezidentu, ir James Lustig, komiteto sekretorius, Elektristų, Radijo ir Mašinistų Unijos, CIO, 4-to distrikto organizatorius.

Rezoliucija pasiųsta visoms CIO ir AFL unijoms didžiajame New Yorke ir apylinkėse.

Ragino Dewey Veikti Prieš "Poll Tax"

Gubernatorius Thomas E. Dewey ir republikonų valstijos pirmininkas Edwin F. Jaeckel gavo paraginimus darbuotis už paliuosavimą H. R. 7 biliaus iš Buto Teisių Komiteto replių.

Bilių šalies kongresan įnešė kovingas liaudies teisių gynėjas kongresmanas Vito Marcantonio iš New Yorko, bet tas komitetas nepaleidžia to biliaus svarstymui, laiko įkalintu, nors, kaip matome iš numerio, kongresmanas pasistengė jį įteikti vienu iš pirmiausių ir po to buvo svarstyta ir praleista daugelis vėliau įteiktų bilių, mažesnės svarbos bilių. H. R. 7 bilius reikalauja panaikinti balsavimų taksus ir to bijosi daugelis reakcininkų, kurie ir pateko kongresan tik dėka tiems taksams, kad tik turtingi jų frentai galėjo balsuoti.

Paraginimą gubernatoriui ir republikonų čyfui pasiuntė Simon W. Gerson, Komunistų Partijos New Yorko įstatymdavystei atstovas. Jis priminė, jog prieš rinkimus Dewey ir jo rėmėjai republikonai pasižadėjo kovoti prieš balsavimo taksus ir kad dabar laikas žodžius paversti darbais.

SERGA

Per keletą dienų skundėsis sunkiu šalčiu, laisvietis V. J. Senkevičius pereitą antradienį neatėjo darban.

Taipgi kelinta diena serga Mary Sinkevičiūtė, Laisvės knygvedė.

Suėmė Apgaudinėtoją Kariškių Šeimynų

Brooklyne sulaikytas karys Edward J. Hoffman, du kart pabėgęs iš armijos, pirmiau buvęs kriminalistas, kuriam armijos uniforma ne kliudė, bet padėjo testi toliau žmonių apgaudinėjimą. Prieš jį liūdyti policijos stotyje buvo pašauktos šešios moterys, kurios pažino jį, kaipo buvusį jų namuose. Jų pažintas, prispirtas prie sienos, jis prisipažinęs finansiškai nuskriaudęs bent 11 kariškių žmonų, motinų ir seserų.

Hoffmanas, pasivadinęs seržantu Gallagher, eidavęs į tuos namus, kur lange matė žvaigždutę. Įėjęs, jis maždaug visur vienodai pradėdavo kalbą, sakydamas — Aš esu jūsų sūnaus draugas, — jeigu jį sutikdavo senyva moteriškė, ir kaip nors kitaip, jeigu sutikdavo jauna.

Mrs. Lillian Moles, 165 Gates Ave., pasakojo, kaip jis pasibeldęs į jos duris pereito sausio mėnesį ir ašarodamas pasakojęs grįžtąs iš savo tėvo šermenų ir kad jos sūnus prašęs atvežti $20, nes jis tikįsis greitai gauti paskutinę atostogą ir pritrūkęs pinigų parvažiavimui. Jų sūnus tuo tarpu tarnavo North Carolinoj, buvo korporalu ir jie davė nuvežti sūnui $16.

Pas Mrs. Peraza, 957 Fourth Ave., jis gavęs nuo jos vyro $13, kad nuvežtų jos broliui. Mrs. Della Pisani, 206 E. 9th St., N. Y., jam davus $15. Mrs. Mary Provetto, 349 E. 17th St., N. Y., neturėjus $48, kurių jis prašė, bet įdavus 80c vertės pyragaičių. Mrs. Ruby Casadona ir Laura Casadona, 1070 Decatur St., įdavusios $10. Jos visos buvo policijos stotyje ir pažinusios Hoffmaną.

Hoffmanas buvęs taip apsukrus, kad jis galėjo apgaudinėti ne vien tik karių šeimynas, bet ir pačius karius. Pereito rugsėjo 28-tą jis susirengęs sau militariškas seržanto vedybas su Geraldine Haff, 539 Halsey St., Fort Hamiltone, Brooklyne, kuomet jis ne tik neturėjo jokio rango, o buvo pabėgęs iš Fort Bragg, N. C.

Netoli to forto jis ir įkliuvo, bet ne tuojau, o tik už pusmečio. Balandžio 1-mą jis vėl pasirinko namus su žvaigždute lange, bet pataikė į forto vyresniojo karininko namus. Jo žmona Hoffmaną palaikė už vyro paslą ir įdavus jam vyro valizą. Bijodamas išsiduoti, jis valizą išnešęs, bet paskui grąžinęs. Tuo tarpu šeimoje jau buvo kilus nuožiūra ir karininko sūnus pasekęs Hoffmaną jį areštuodino.

Susipykęs su pačia H. Nieves, 21 m., sakoma padegęs namus 101 LaSalle St., New Yorke, ko pasekmėje 20 šeimynų išvyta iš namų, kai kurie sužeista.

Sperry Sutiko Turėti Kontraktą su Unija

Sperry Gyroscope Co., viena iš didžiausių taikikliams gaminti įstaigų šalyje, po trijų mėnesių derybų sutiko priimti unijinės šapos sąlygas ir išdirbti darbų klasifikaciją bendrai su unijos atstovybe. Šią savaitę įvyksta mitingai išklausymui raportų ir nubalsavimui sutarties.

Šapoj veikia united Electrical, Radio and Machine Workers Unijos Lokalas 450.

Unijistai Didžiuojasi Savo Kariais

Duonkepių Unijos Lokalo 362-ro narys Henry Gorch, kaip pranešama iš Afrikos, nušovęs iš oro antrąjį Messerschmitt. Jis jau ir pirm to turėjęs požymių.

Gi Lokalo 3-čio narys Daniel Celowski, 59 m., įstojęs ant prekinio laivo virėju. Jo laivas tapo sudaužytas, bet jis ir vėl plauks jūrosna su kitu laivu. Jūrininkai pasakojo, kaip laivui vos laikantis virš vandens, Celowskis skubiai triūsėsi prie pečiaus pagaminti paskutinius gerus pietus, kad jūrininkai ilgai būtų stiprūs laikytis gelbėjimosi valtyse.

Dailės ir Mokslų Vadų Sąskridis

Gegužės 8-9 dienomis, viešbutyje Commodore, New Yorke, šaukiama profesijų, dailės, mokslų ir kitų baltakalnierių darbo sričių žmonių konferencija aptarimui karo laiko veikimo.

Konferencijos šaukė juose yra aštuoniolika žymių nacionalių organizacijų ir virš pora šimtų žymių individualų. Konferencijai raportuos - kalbės parinkti darbuotojai ir vadai iš minėtų sričių.

Gyvenus kelis mėnesius iš pašalpos su dviem mažais kūdikiais, Mrs. May Littleton paliko kambarėlyje kūdikius ir telefonu pašaukus namo savininkus liepė vaikus atiduoti policijai.

REIKALAVIMAI

Maisel dirbtuvėje reikalinga vyrų ir moterų. Patyrimo nereikalaujama. Kreipkitės po antrašu: Maisel Company, 625 Kent Ave., kampas Rodney St., Brooklyn, N. Y. (95-100)

Reikalingas vyras prie pieninyčios ir generalinio ūkės darbo. Pageidaujama, kad galėtų pagelbėti prie pieno melžimo ir prie smulkmenų ruošy. Mokestis — $50-$70 į mėnesį, kartu guolis ir valgis. — J. Daňisevich, Hubbardsville, New York. (95-97)

Maisto Padėtis

"Padėtis yra bloga," pareiškė majoras LaGuardia pereitą pirmadienį ir dėl to jis turėjo pasitarimą su turgaviečių komisionieriumi Daniel F. Woolley. Menama, kad jiedu tarėsi, kaip sekmingiau kovoti prieš lubinių kainų peržengėjus.

Woolley sakė, kad inspektoriai veikė per dieną sekdami prasikalstančius.

Apvaikščios Biro-Bidžan Sukaktį

Susidaręs žymių asmenų komitetas šaukia masinį mitingą šį sekmadienį, Manhattan Center, New Yorke, apvaikščiojimui 15-kos metų sukakties nuo įsteigimo Sovietų Sąjungoj žydų autonominės srities — Biro-Bidžan.

Mitingo rėmėjuose yra Miesto Tarybos narys Stanley M. Isaacs, teisėja Anna M. Kross ir kiti. Svečiu kalbėtoju bus naujai paskirtas Sovietų Sąjungos vice-konsulas Michael S. Vavilov. Ši bus pirma jo prakalba Amerikoj. Gi meno programoj dalyvaus aktorius Morris Carnovsky, smuikininkas Robert Kitain, Benjamin Zemach ir jo šokių grupė, taipgi IWO choras.

United Cigar-Whelan Korporacijai atkartotinai priešinantis sugrąžinti darban 50 pravarytų darbininkų, Lokalas 65-tas pastatė prie krautuvių pikietus.

New Masses Forumas

Įtakingas amerikiečių žurnalas New Masses, kuris taip pat yra paskilbęs ir savo įdomiais forumais - diskusijomis opių problemų, turės kitą tokį forumą penktadienio vakarą, balandžio 30-tą, Mecca Teatre, 133 W. 55th St., New Yorke.

Vienu iš to forumo dalyvių bus Henry C. Cassidy, Associated Press atstovas Maskvoje, ten išbuvęs per eilę pastarųjų metų, taipgi vyresnysis karininkas George Fielding Eliot, Herald-Tribune militariškos kolumnos vedėjas; Johannes Steel, WMCA komentatorius; kapitonas Sergėjus Kournakoff, autorius.

Kalbės klausimu: **"Ar Mes Galime Karą Laimėti Dabar?"**

Forumui vadovaus Joseph North, New Masses redaktorius.

Unijistai laivų statybos darbininkai paskelbė, kad jų brolis unijistas Harry Van Daley, dirbąs Bethlehem Yard, 56th St., suradęs būdą sutaupyti iki 5 valandų ant kiekvienos "chipping" oprecijos.

Unija Pakeitė Organo Formą

Transportininkų Unijos organas The Bulletin išėjo sumažinto formato, labiau pritaikyto unijistams turėti su savim.

Organas turi du pilnus puslapius žinių apie narius kariškoje tarnyboje.

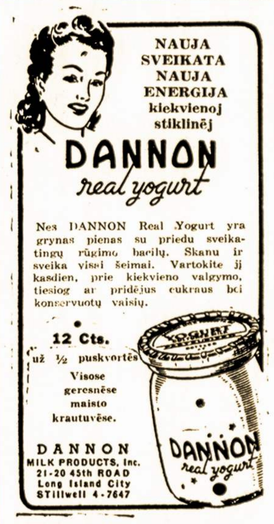

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Stanley Rutkūnas, Savininkas — 282 UNION AVE., BROOKLYN, N. Y.

Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne

Paukštienos pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

Tel. EVergreen 4-9612

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

Gražiai įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.

Blokas nuo Hewes St. elevelterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

Naudingos ir Praktiškos DOVANOS

USEFUL...PRACTICAL Gifts

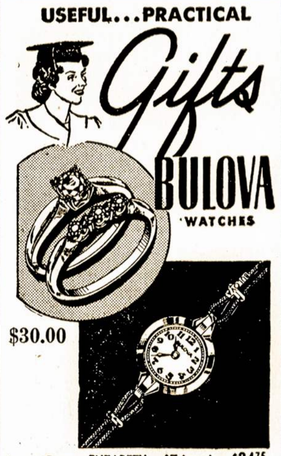

BULOVA WATCHES

$30.00

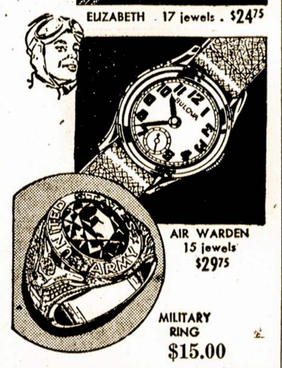

ROBERT LIPTON
701 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

Green Star Bar & Grill

Lietuviškas Kabaretas

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį

Turime Gerų Vynų ir Degtinių

Atsilankite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne

459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

BROOKLYN
Labor Lyceum
DARBININKŲ ĮSTAIGA
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Banketų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
Keturios bolių alleys
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių.
VELTUI ŠERMENINĖ (KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

NOTARY PUBLIC — TELEPHONE STAGG 2-5048

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.

DABAR RODOMA Šaunus judis apie nepalenkiamą Chinijos žmonių narsą—
"CHINA"
400,000,000 žmonių tauta yra pasiryžus sumušt ir sutriušint kraugerius Japonus—virpantis judis, kurio negalima praleist—lošia LORETTA YOUNG, ALLAN LADD ir 500 kitų. ● * TAIPGI PUIKI PROGRAMA SCENOJE *
PARAMOUNT THEATRE
Broadway ir 43rd St., N. Y.